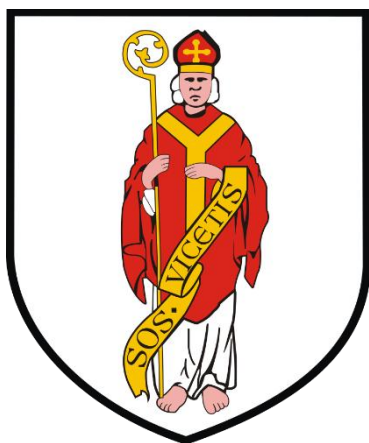

PROJEKT

**STRATEGII ROZWOJU
GMINY KOSTOMŁOTY
NA LATA 2022-2030**

KOSTOMŁOTY, lipiec-wrzesień, 2022

URZĄD GMINY KOSTOMŁOTY
ul. Ślężna 2
55-311 Kostomłoty
tel. (+48 71) 31-70-287, 31-70-283
mail: gmina@kostomloty.pl
<http://www.kostomloty.pl/>

Opracowanie:
INSTYTUT MAXA WEBERA SP. Z O.O.
ul. Warszawska 20,
58-330 Jedlina- Zdrój
www.imw.edu.pl

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce najważniejszy dokument, który uchwała władza samorządowa w naszej Gminie - Strategię Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030. Dokument ten będzie ważnym narzędziem w sięganiu po środki zewnętrzne, przede wszystkim pochodzące z polityki spójności Unii Europejskiej. Główne kierunki działania w wymiarze gospodarczym, przestrzennym i społecznym zostały zdefiniowane w celach strategicznych:

- **społeczne – wzrost poziomu programów edukacyjnych i jakości życia**
- **gospodarcze – stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju biznesu i partnerstw**
- **przestrzenne – zrównoważona, estetyczna i atrakcyjna przestrzeń Gminy**

Wizją rozwoju Gminy Kostomłoty – obrazem, do którego będziemy dążyć to:

KOSTOMŁOTY – to aktywni, odpowiedzialni – mieszkańcy, przedsiębiorcy

– żyjący w przyjaznym, bezpiecznym miejscu dla biznesu i wypoczynku, w harmonii z naturą.

Jestem przekonana, że nasza Gmina staje się i będzie stawała się jeszcze lepszym miejscem do życia.

Bardzo dziękuje wszystkim zaangażowanym w opracowanie dokumentu służącego rozwojowi naszej Gminy.

mgr Janina Gawlik

Wójt Gminy Kostomłoty

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE	5
1. DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY KOSTOMŁOTY	11
2. Wnioski z badań ankietowych	17
3. Analiza działalności Gminy Kostomłoty	20
4. Analiza SWOT	22
5. POTENCJAŁY I WYZWANIA ROZWOJOWE	25
6. PLAN STRATEGICZNY	27
Wstęp	27
Misja i wizja	29
Cele i kierunki działań	29
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	36
7. PRZESTRZENNY WYMIAR POLITYKI ROZWOJU	45
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	45
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	48
Obszary strategicznej interwencji	49
8. SYSTEM REALIZACJI	52
System wdrażania	53
Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie Strategii	54
Instrumenty wdrażania	60
Ramy finansowe i źródła finansowania	62
System monitorowania i ewaluacji	65
System zarządzania ryzykiem	76
9. PLAN OPERACYJNY	81
Zintegrowane projekty flagowe	81
OSI 1. WYMIAR GOSPODARCZY	81
OSI 2. WYMIAR PRZESTRZENNY	82
OSI 3. WYMIAR SPOŁECZNY	82
Lista przykładowych projektów do realizacji w ramach Strategii:	84
OSI 1. WYMIAR GOSPODARCZY	84
OSI 2. WYMIAR PRZESTRZENNY	86
OSI 3. WYMIAR SPOŁECZNY	88
Załączniki	91
Spis tabel	91
Spis rysunków	91

Fotografia – Kostomłoty z lotu ptaka/ M. Jakubowski

WPROWADZENIE

Zarządzanie strategiczne, monitoring efektów i nakładów oraz zaawansowane planowanie o charakterze partycypacyjnym są niezbędnym elementem skutecznego zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego. Zmieniające się nowe uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z celów i kierunków wsparcia jakie proponuje Komisja Europejska w ramach kolejnej perspektywy finansowej 2021–2027 oraz zmieniające się podejście do finansowania i współpracy z samorządami wynikające z polityk krajowych wpłynęły na zmiany dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej w kraju.

Podstawę prawną opracowania dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 – 2030 stanowi art. 10 e ust. 1 i art. 10f ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.), art. 15 z ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz.U. z 2021 r. poz.2095 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą strategia powinna zawierać wnioski z przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej, strategiczne cele rozwoju oraz kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia, rezultaty planowanych działań w ujęciu wskaźnikowym, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, obszary strategicznej interwencji kluczowe dla rozwoju, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań, system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz ramy i źródła finansowania.

Celem opracowania jest troska o zaspokojenie potrzeb mieszkańców, rozwój infrastruktury technicznej, społecznej, wzrost gospodarczy jednostek samorządu terytorialnego, konieczność

dostosowania dokumentów do zmieniających się uwarunkowań prawnych, w obliczu kryzysu wywołanego epidemią Covid-19, wskazane jest posiadanie zintegrowanego dokumentu strategicznego sięgającego swoim horyzontem najbliższych 10 lat. Dążąc, aby przestrzeń Gminy Kostomłoty była atrakcyjnym miejscem do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej i jednocześnie obszarem o wysokiej jakości życia, w którym mieszkańcy mogą zaspokajać różnorodne potrzeby społeczne i zawodowe, władze gminy przystąpiły do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030. Dokument ten pozwoli zmierzyć się ze wspólnymi problemami i wyzwaniem, a także zdefiniować cele rozwoju wykorzystujące wspólne szanse i potencjał całej Gminy.

Tryb opracowania. W dniu 10 maja 2022 roku Rada Gminy Kostomłoty uchwałą nr XLVI/484/22 przystąpiła do prac nad utworzeniem i opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 – 2030, zwanej dalej Strategią i przyjęła harmonogram oraz etapy prac nad Strategią. Etapy prac nad Strategią przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Etapy prac nad Strategią

ETAP	Treść prac	Termin
1	Podjęcie uchwały o przystąpieniu Gminy Kostomłoty do prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 wraz z przeprowadzeniem konsultacji społecznych	10.05.2022
2	Powołanie przez Wójta Gminy Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030	30.04.2022
3	Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Kostomłoty	31.05.2022
4	Przeprowadzenie badań wśród mieszkańców, turystów i przedsiębiorców Gminy Kostomłoty na temat funkcjonowania i kierunków jej rozwoju	31.05.2022
5	Przeprowadzenie warsztatów strategicznych dla Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030	31.05.2022
6	Przygotowanie roboczej wersji projektu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty	31.07.2022
7	Nanoszenie uwag do Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty po konsultacjach wewnętrznych	10.08.2022
8	Opracowanie ostatecznej wersji projektu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty do konsultacji zewnętrznych	03.08.2022
9	Rozpoczęcie konsultacji zewnętrznych, przekazanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty do konsultacji zewnętrznych	03.08 – 30.09.2022
10	Przesłanie pism do zaopiniowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 - 2030 do Zarządu Województwa Dolnośląskiego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, sąsiednim gminom, Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu - Wody Polskie, Dolnośląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektoratowi Sanitarnemu we Wrocławiu	15.08 - 20.08.2022
11	Opracowanie sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty	15.10.2022

12	Zatwierdzenie rekomendacji do uwag z konsultacji, zawartych w sprawozdaniu z konsultacji zewnętrznych przez Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 – 2030	31.10.2022
13	Opracowanie ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 – 2030 oraz przekazanie dokumentu Zleceniodawcy	30.11.2022
14	Uchwalenie przez Radę Gminy Kostomłoty Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022 – 2030	do 31.12.2022

Źródło: opracowanie własne

Metodyka opracowania. Prace nad strategią prowadzone były metodą ekspercko-partycypacyjną (uczestniczącą), obejmującą pracę specjalnie powołanego Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 (Zarządzenie nr 544/22 Wójta Gminy Kostomłoty z dnia 12.05.2022r.) z zespołem wykonawcy, których celem było opracowanie planu strategicznego i operacyjnego w formie warsztatowej według procedury i pod kierunkiem zewnętrznego konsultanta (moderatora) oraz wkład koncepcyjny pracy ekspertów. Strategia Rozwoju jest wynikiem nałożenia metodologii oraz oceny sytuacji w gminie na podstawie diagnozy reprezentowanej przez autora opracowania na poglądy prezentowane przez władze gminy oraz aktywnych mieszkańców, którzy brali udział w warsztatach strategicznych, konsultacjach, społecznych, a także uczestniczyli w badaniach dotyczących oceny funkcjonowania gminy. Ostateczny kształt dokumentu należy do opracowań o charakterze ekspercko-partycypacyjnym. Za istotę strategii uznano - wspólnie - uczynienie swojej małej ojczyzny – Gminy Kostomłoty - dobrym miejscem do życia. Kierunki rozwoju strategicznego naszej małej ojczyzny można sprowadzić do następujących haseł:

Gmina – **GOSPODARNA** – przedsiębiorcza, rozwój tylko według własnych priorytetów;

Gmina – **UŻYTECZNA** – wewnątrz i zewnątrz, dobry gospodarz i patron, rzetelny oraz lojalny partner;

Gmina – **STABILNA** - kryzysowy kapitał przetrwania i środki reagowania;

Gmina – **GOTOWA NA PRZYSZŁOŚĆ** – inteligencja adaptacyjna, główny atut w czasach niepewności;

Gmina – **DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ** – kształtuje następców;

Gminna – **INWESTUJĄCA W PRZYSZŁOŚĆ** – nie przejadająca aktualnych kapitałów;

Gmina - **INNOWACYJNA** – pozycja budowana na oryginalnych i udanych przedsięwzięciach;

Gmina – **OBYWATELSKA** – prawdziwe, różnicowane społeczeństwo;

Gmina – **MACIERZYSTA** – więzi tożsamości, pozytywne emocje, powody do dumy;

Gmina – **SOLIDARNA I UCZCIWA** – wsparcie w potrzebie – tak, jazda na gapę – nie;

Gmina – **SAMORZĄDNA** - sprawna administracja motywowana interesem mieszkańców;

Za każdą Strategią stoi pewien system wartości – nawet wtedy, gdy nie jest on jawnie artykułowany. Strategia Rozwoju Gminy Kostomłoty opiera się na następujących założeniach (odnoszących się do tych, sformułowanych przez Profesora Romana Galary):

- Strategie samorządów powinny sprzyjać rozwojowi samorządności. Samorządność to wytwór kapitału społecznego. Strategia wskazuje sposoby wzmacniania i reprodukcji tego kapitału.

- Strategie lokalne muszą bazować na specyfice społeczności lokalnych. Są więc raczej narzędziami różnicowania niż uniformizowania i służą do równoważenia wpływów globalizacji.
- Współczesna obsesja bezpośrednich i wymiernych korzyści prowadzi do erozji fundamentów cywilizacyjnych. Strategia musi wyrażać i chronić interesy następnego pokolenia.
- Na myśleniu o przyszłości ciąży dziś głównie postulat modernizacyjny. Strategia służyć ma jednak budowaniu własnej przyszłości, nie zaś imitowaniu cudzej nowoczesności.
- Celem strategii jest trwanie. Rzecz nie w realizacji najtrafniejszych nawet projektów, ale w przekazaniu zadbanego miasta w ręce, przygotowanej do tego, następnej generacji.
- Strategia nie jest narzędziem sprawowania władzy — raczej narzędziem oceny jakości sprawowania władzy. Strategia nie powinna odnosić się bezpośrednio do sfery bieżących decyzji. Groziłoby to przekształceniem strategii w narzędzie promocji politycznej.
- Strategia nie jest programem działań do wykonania w przyszłości. Byłaby wtedy kolejnym wcieleniem centralnego planowania. Strategia wskazuje co warto robić, a nie jak i kiedy. Konkretnie decyzje operacyjne powinny pojawiać się kiedy dojrzeje potrzeba.
- Strategia nie może postulować utopii rządzonej przez mądrych, uczciwych i kompetentnych. Musi służyć ludziom takim, jakimi są i jakimi mogą się stać, a nie bytom idealnym.
- Strategia nie jest programem realizacji prognoz metodami inżynierii społecznej. Historyczne doświadczenia z próbami wprowadzania takich programów są jednoznacznie negatywne.
- Strategia samorządowa nie jest biznesplanem ani też podaniem o pracę skierowanym do zagranicznego inwestora. Istotą takiej strategii jest podmiotowość lokalnej społeczności.
- Strategia nie może być narzędziem przejmowania kontroli nad przyszłością przez aktualnie wpływowe grupy interesu.
- Nie wolno przerzucać kosztów współczesnych wygod na przyszłe pokolenia.
- W centrum zainteresowania musi być rozwój oparty o zasoby wewnętrzne. Gmina potrzebuje gospodarczej podmiotowości. Pomyślniej przyszłości nie sposób zbudować za nie swoje pieniądze. Pieniądze takie kiedyś się kończą, a złe nawyki pozostają.
- Strategia nie może być ukierunkowana na dogadzanie „roszczeniowym masom”. Strategia samorządowa, to strategia obywatelska, która dąży do przekształcenia mas w społeczeństwo. Gmina musi być atrakcyjna w sposób wykraczający ponad „prezenty” władzy. Rzecz nie w tym, co Gmina zapewnia mieszkańcom, ale w tym, co im umożliwia i ułatwia.
- Strategia nie może bazować na procedurach. Padają one w starciu z ludzką interesownością. Realizacja strategii musi być zdroworozsądkowo kontrolowana i otwarta na adaptację.
- Losach Gminy rozstrzygają ludzie. Sukces odnoszą nie drobiazgowo planujący, ale ci, którzy potrafią szybko dostosować się do zmiennych okoliczności. Inwestycje w kapitał ludzki i społeczny - to najlepsze inwestycje w przyszłość.
- Gmina - to obszar z innowacyjną inicjatywą. Liczy się nie kopiowanie cudzych, ale wprowadzanie własnych wzorców. Aby znaleźć się w ekstraklasie, trzeba pogodzić się z ryzykiem i zaakceptować koszty nieudanych eksperymentów.
- Strategia nie powinna ograniczać się jedynie do procesów w pełni kontrolowanych przez władze i mieszkańców miasta — byłaby wtedy absurdalnie ograniczona. Wiele zależy od lokalnej reakcji na zewnętrzne wymuszenia. Można też organizować się w szerszych grupach w celu zmiany niekorzystnych uwarunkowań.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kostomłoty, opracowana dla potrzeb *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030*, wykonana została na podstawie art. 10a. Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r.

poz. 1057). Część diagnostyczna zawiera szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania gminy. W syntetycznym ujęciu wskazuje jej główne uwarunkowania rozwoju, a porównanie z latami poprzednimi daje możliwość analizy zmian zachodzących na jej obszarze. Prezentacja aktualnej wewnętrznej i zewnętrznej sytuacji Gminy Kostomłoty, pozwoliła wskazać wyzwania, jakie stoją przed gminą w kolejnych latach, a opracowanie stanowiło podstawę do dalszych pogłębionych analiz na etapie formułowania projektu *Strategii*. Diagnoza opracowana została przy wykorzystaniu źródeł pierwotnych, pochodzących z publicznie dostępnych zasobów statystycznych (GUS, BDL), Ministerstwa Finansów i udostępnionych przez Urząd Gminy informacji pozyskanych w toku badania opinii mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych oraz warsztatów strategicznych prowadzonych dla potrzeb opracowania *Strategii*, a także źródeł wtórnych, obejmujących opracowania branżowe i informacje zawarte na stronach internetowych gminy.

Tabela 2 Tryb opracowania *Strategii*

Diagnoza społeczna, gospodarcza i przestrzenna obszaru Gminy Kostomłoty			
Analiza danych statystycznych i danych przekazanych przez Urząd Gminy	Analiza wyników badania opinii mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych itd.	Przegląd strategii, programów i planów Gminy Kostomłoty	Przegląd strategii i programów rozwoju jednostek terytorialnych wyższego rzędu (województwo, kraj, UE)
Opracowanie wstępnych wniosków z diagnozy			
Pogłębione analizy w obszarach strategicznych			
Warsztaty strategiczne z udziałem Zespołu ds. opracowania Strategii			
Diagnoza uwarunkowań rozwojowych obszaru Gminy Kostomłoty	Znajomość oczekiwań interesariuszy Gminy Kostomłoty	Znajomość planów inwestycyjnych Gminy Kostomłoty	
Opracowanie końcowych wniosków z diagnozy			

Źródło: opracowanie własne

Gmina Kostomłoty z perspektywy mieszkańca. Dla potrzeb tworzonej *Strategii* w terminie od 18 maja 2022 roku do 12 czerwca 2022 roku na terenie gminy przeprowadzone zostało badanie opinii mieszkańców. Podczas przeprowadzonych badań wykorzystano ankietę elektroniczną. W badaniach ilościowych zostało użyte wystandaryzowane narzędzie badawcze – kwestionariusz internetowy, zawierający pytania dotyczące wybranych obszarów badawczych – obejmujący zarówno pytania zamknięte (z gotową listą odpowiedzi do wyboru przez respondenta), jak i otwarte (pozwalające na swobodną wypowiedź respondenta). W badaniu ogółem wzięło udział 212 respondentów.

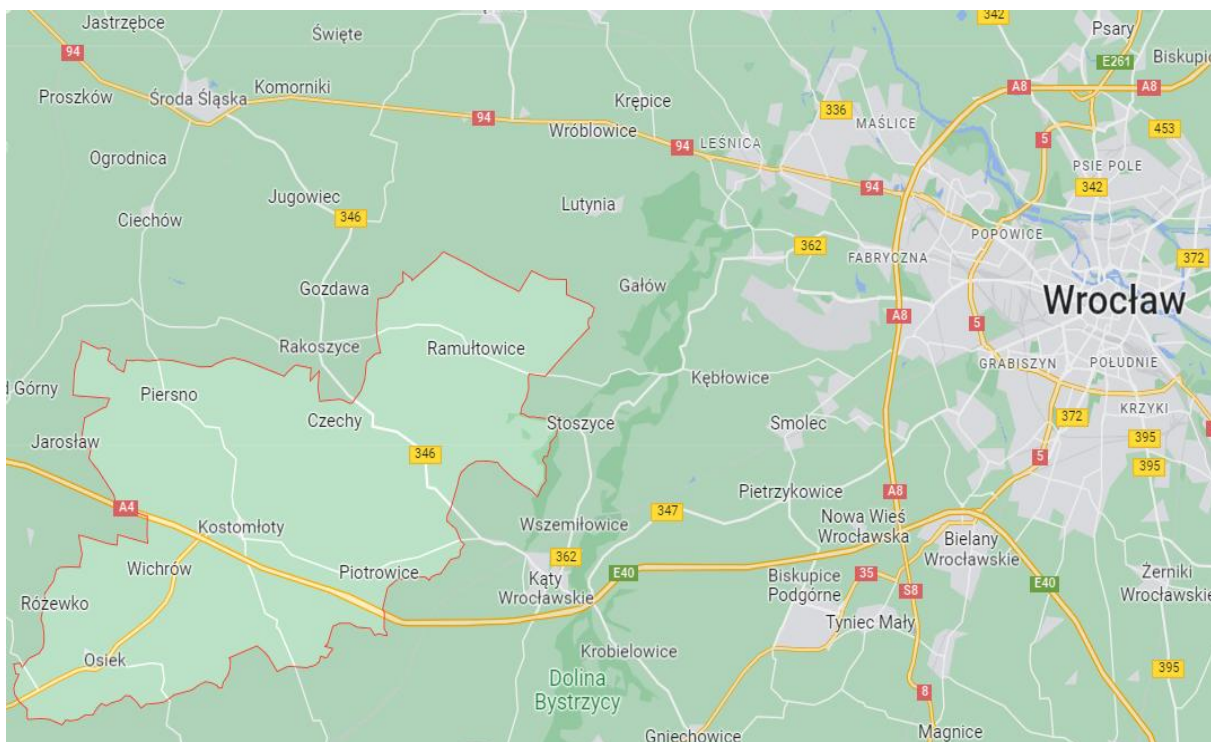
Zarządzanie strategiczne, monitoring efektów i nakładów oraz zaawansowane planowanie o charakterze partycypacyjnym są niezbędnym elementem skutecznego zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego. Zmieniające się nowe uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z celów i kierunków wsparcia, jakie proponuje Komisja Europejska w ramach kolejnej perspektywy finansowej 2021–2027 oraz zmieniające się podejście do finansowania i współpracy z samorządami wynikające z polityk krajowych, wpłynęły na zmiany dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej w kraju.

Fotografia – Strefa Gospodarcza z lotu ptaka/ M. Jakubowski

1. DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY KOSTOMŁOTY

Gmina Kostomłoty – gmina wiejska w województwie dolnośląskim, w powiecie średzkim. Siedzibą gminy jest miejscowość Kostomłoty. Gmina Kostomłoty położona jest w południowo-zachodniej części Polski, w obrębie Wysoczyzny Średzkiej, pomiędzy Wrocławiem a Legnicą i jest jedną z pięciu gmin powiatu średzkiego. Od północy sąsiaduje ona z gminami Środa Śląska i Miękinia, od zachodu z gminą Udanin.

Rysunek 1 – Teren Gminy Kostomłoty prezentowany w serwisie Google Maps

Gmina Kostomłoty zajmuje powierzchnię 146,3 km², a w 2021 roku zamieszkiwało ją 7109 osób.

Sołectwa, wchodzące w skład gminy to: Bogdanów, Budziszów, Chmielów, Czechy, Godków, Jakubkowice, Jarząbkowice, Jenkowice, Karczyce, Kostomłoty, Lisowice, Mieczków, Osiek, Paździorno, Piersno, Piotrowice, Ramułowice, Samborz, Samsonowice, Siemidrożycze, Sikorzyce, Sobkowice, Szymanowice, Świdnica Polska, Wichrów, Wilków Średzki, Zabłoto.

Przez obszar gminy, z północnego zachodu na południowy wschód, przebiega autostrada A-4, stanowiąca część międzynarodowego szlaku komunikacyjnego Berlin - Drezno – Wrocław – Opole – Katowice – Kraków – Lwów, która jest skomunikowana z drogą krajową nr 5, prowadzącą do Strzegomia i biegnącą do przejścia granicznego w Lubawce, z odejściem w kierunku nowo powstałej drogi obsługującej Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną Żarowa i Świdnicy. Węzeł drogowy Kostomłoty stanowi główny punkt na drogowej mapie między Wrocławiem, Jelenią Górą i Wałbrzychem, a w najbliższej przyszłości dzięki skomunikowaniu z mostem w Brzegu Dolnym, z Poznaniem.

Mając dobre warunki przyrodnicze, kulturowe i historyczne, będąc na skrzyżowaniu ważnych dróg między dużymi miastami i różnymi krajami, konieczne jest właściwe wykorzystanie tych przesłanek. Sposób realizacji potencjałów Gminy Kostomłoty w tych kierunkach zostanie przeanalizowany w kolejnych rozdziałach.

Dostępność komunikacyjna. Budowa nowego korytarza autostrady A4 na odcinku Kostomłoty – Wrocław otwiera perspektywy, ułatwi połączenia z Aglomeracją Wrocławską oraz zwiększy przepływ podróżnych w obwodzie województwa, kraju i za granicą. Nawiązanie stałej komunikacji z innymi gminami poprawi mieszkańcom warunki edukacji i pracy. Regularne remonty i renowacja dróg na terenie Gminy Kostomłoty zwiększają komfort życia mieszkańców.

Rozwój demograficzny. Gminę Kostomłoty zamieszkuje 7 058 mieszkańców, czyli 13 % ludności powiatu (wg danych Urzędu Gminy Kostomłoty za rok 2022), pod względem zaludnienia gmina zajmuje 1313 miejsce w Polsce. Gęstość zaludnienia w Gminie Kostomłoty wynosi 49 osób na km², co lokuje gminę na 1584 miejscu w Polsce. Wg danych GUS z 31.12.2021 w Gminie Kostomłoty w latach 2002-2021 liczba ludności wzrosła o 1,5 %. Średni wiek mieszkańca wynosi 40,9 lat, porównywalnie do średniej ogólnopolskiej. Kobiety stanowią 49,9 % mieszkańców, mężczyźni 50,1%. Wg danych GUS za 2020 rok w Gminie Kostomłoty zawarto 27 małżeństw, daje to 3,8 małżeństw na 1000 mieszkańców, co jest porównywalne dla średniej Dolnego Śląska oraz ogólnopolskiej. Rozwody wg danych dla Gminy Kostomłoty stanowią 1,6 na 1000 mieszkańców. W związkach małżeńskich w 2020r. żyło 56,5 % mieszkańców, stanu wolnego było 28,5 %, wdów/wdowców -9,2%, rozwiedzionych -4,5% mieszkańców. Gmina ma ujemny przyrost naturalny, który wynosi - 6,05 na 1000 mieszkańców; w 2020 r. urodziło się 47 dzieci, 38,3 % dziewczynek i 61,7 % chłopców. Przyrost naturalny wynosi 0,79, jest wyższy od średniej województwa oraz średniej ogólnopolskiej. Na 1000 mieszkańców Gminy przypada 12,66 zgonów. Wg danych GUS za 2019 r. niemal 40% zgonów spowodowanych było chorobami układu krążenia, niemal 30 % nowotworowymi. Saldo zameldowań za rok 2020 wyniosło 22, czyli 81 zameldowań i 59 wymeldowań.

Biorąc pod uwagę negatywne tendencje obniżenia poziomu przyrostu naturalnego w Gminie Kostomłoty, konieczna jest realizacja projektów mających na celu utrzymanie młodej populacji w gminie. Kierunki dalszego rozwoju to tworzenie komfortowych warunków bezpiecznego dzieciństwa, poszerzanie oferty rozwoju kulturalnego i sportowego, zapewnienie miejsc pracy na obszarach wymagających wyższego wykształcenia z odpowiednią ofertą płacową.

Oświata i wychowanie. W wieku potencjalnej nauki jest 1 622 mieszkańców Gminy Kostomłoty (od 3 r.ż.- do 24 r.ż.) (w tym 797 osób płci żeńskiej oraz 825 - męskiej). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 749 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 2,44 dzieci w wieku przedszkolnym. W Gminie znajdują się 4 szkoły podstawowe, w których w 34 oddziałach uczyło się 507 uczniów. Dla porównania w 2008 roku w Gminie Kostomłoty znajdowały się 3 szkoły podstawowe, w których w 24 oddziałach uczyło się 383 uczniów. W 2020 r. w Gminie Kostomłoty został otwarty pierwszy publiczny żłobek w ramach realizacji projektu „Wesołe Skrzaty”.

Dane statystyczne GUS o liczbie ludności w wieku do 17 roku życia w Gminie Kostomłoty w latach 2000-2020 dały możliwość stworzenia prognozy do 2030 r. W 2000 r. w Gminie Kostomłoty mieszkało 1824 osoby w wieku 17 lat i mniej. W 2020 r. liczba osób w tym przedziale wiekowym wyniosła 1255.

W ostatnich latach Samorząd Gminy Kostomłoty zrealizował kilka projektów mających na celu stworzenie komfortowych warunków rozwoju dla dzieci. Były to, m.in. otwarcie pierwszego żłobka, modernizacja infrastruktury szkolnej, digitalizacja procesu edukacyjnego i zakup niezbędnego sprzętu. Niestety tendencja do obniżenia liczby osób w wieku 0-17 lat i prognoza na 2030 r. wymaga podjęcia działań zmierzających w kierunku zwiększenia atrakcyjności Gminy Kostomłoty dla rodzin z dziećmi.

Gospodarka i rynek pracy. Gmina Kostomłoty ze względu na swoje położenie geograficzne może korzystać z wykwalifikowanej kadry podejmującej zatrudnienie na terenie zakładów produkcyjnych w Kątach Wrocławskich i Środzie Śląskiej. Bezpośrednia bliskość Autostrady A4 umożliwia również szybką komunikację z miastami Wrocław i Legnica.

Gmina Kostomłoty to zagłębie licznych drobnych firm usługowych z branży stolarskiej. W gminie funkcjonują m.in. firmy budowlane, transportowe, obróbki metali. Dostępność do branży

fryzjersko - kosmetycznej zapewniają liczne salony fryzjerskie i salon kosmetyczny. Dostęp do branży spożywczej zapewniają m.in. markety DINO, Stokrotka oraz liczne drobne sklepy.

Wg danych GUS z 31.12.2021r. w gminie mieszka ponad 63% ludności w wieku produkcyjnym, 17,7 % w wieku przedprodukcyjnym i nieco ponad 19 % w wieku poprodukcyjnym.

Poziom bezrobocia w gminie (7,2% w 2020 r.) jest znacznie wyższy od poziomu bezrobocia w województwie (5,6%) i trochę wyższy od tego w Polsce (6,2%). W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kostomłoty, wg danych GUS, wynosiło 5 260,90 PLN, co odpowiada 95.20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce i 92,4% w województwie dolnośląskim. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kostomłoty 781 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 71 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy.

W sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo) pracuje 17,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Kostomłoty, 49,3% w przemyśle i budownictwie (41,7% kobiet i 56% mężczyzn), a 15,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,6% pracuje (1,1% wśród kobiet i 0,6% wśród mężczyzn) w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Gmina ma dobre wskaźniki obciążenia demograficznego w porównaniu do województwa i całej Polski. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 58,2 osób w wieku nieprodukcyjnym i 30,3 osoby w wieku poprodukcyjnym. W województwie te wskaźniki wynoszą analogicznie 69,0 i 39,9, a w całej Polsce – 68,0 i 37,5. W Gminie Kostomłoty w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 666 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 534 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże 2021 roku zarejestrowano 56 nowych podmiotów, a 23 podmioty zostały wyrejestrowane. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (649) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników. 3,2% (21) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; podmiotów zadeklarowanych w rejestrze: przemysł i budownictwo było 213, czyli 32,0% przedsiębiorców, a 64,9% (432) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Kostomłoty najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności gospodarczej są budownictwo (26.0%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle stanowi 22,5% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Położeniu przy autostradzie A4, przy dużych miejskich aglomeracjach oraz funkcjonującej na terenie Gminy Kostomłoty podstrefy LSSE, istnieje duży potencjał tworzenia nowych miejsc pracy. Niestety w gminie jest dość wysoki poziom bezrobocia (w porównaniu do poziomów w województwie i w kraju). Przeciętny poziom wynagrodzenia jest znacznie niższy niż w Polsce i województwie. Gmina powinna skoncentrować swoje działania na wyrównywaniu tej luki, tworzeniu warunków do rozwoju strefy usług i turystyki oraz promowaniu oferty inwestycyjnej.

Środowisko, gospodarka odpadami, rolnictwo. W 2019 r. ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła istotne zmiany w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W 2019 r. było jeszcze 3% mieszkańców niesegregujących odpady na terenie gminy Kostomłoty. Ale już w 2020 r. wszyscy mieszkańcy segregowali odpady. W 2020 r. 3790 mieszkańców posiadało przydomowy kompostownik, nie posiadało go 2248. W ostatnich latach Urząd Gminy Kostomłoty podjął wiele działań na rzecz ochrony środowiska. Inwestycje te pomogą stworzyć wizerunek regionu przyjaznego środowisku, co podniesie atrakcyjność gminy i przyciągnie turystów oraz inwestorów.

Kultura, sport i biblioteki. W Gminie Kostomłoty działa 1 publiczny ośrodek kultury (Gminny Ośrodek Kultury w Kostomłotach). Według danych z 2021 w Gminie Kostomłoty działały 3 biblioteki (Gminna Biblioteka Publiczna w Kostomłotach; Gminna Biblioteka Publiczna w Kostomłotach filia Osiek; Gminna Biblioteka Publiczna w Kostomłotach filia Wilków Średzki), posiadające księgozbiór liczący 18 572 woluminów. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 4 pracowników. Dla porównania, w 2008 roku działały 3 biblioteki, posiadające księgozbiór liczący 27 572 woluminy.

Według danych z 2021 r. w Gminie Kostomłoty działały 3 kluby sportowe, zrzeszające 100 członków. Zarejestrowano 89 ćwiczących (mężczyźni: 84, kobiety: 5, chłopcy do lat 18 - 32, dziewczęta do lat 18 - 5).

Pandemia COVID-19 miała negatywny wpływ na kulturę i sport w latach 2020-2021. Doprowadziła do częściowego zakazu imprez publicznych, zamknięcia obiektów sportowych i zmniejszenia liczby członków klubów sportowych. Dlatego dla komfortu mieszkańców obszar ten wymaga szczególnej uwagi i wsparcia ze strony Urzędu. Również dostępność infrastruktury kulturalnej i sportowej przyciąga turystów i czyni ich pobyt bardziej komfortowym.

Turystyka. Gmina Kostomłoty leży w obrębie mikroregionu: Wysoczyzna Średzka (wg. J. Kondrackiego). Obszar ten ma charakter lekko pofalowanej równiny morenowo-sandrowej z ostańcami kemów i moren recesyjnych. Sieć hydrologiczna jest dość słabo rozwinięta, składa się na nią system małych, bezimiennych cieków wodnych. Jedynymi większymi rzekami są Strzegomka przepływająca przez południową część gminy oraz Karczycki Potok nawadniający jej północną część. Na obszarze gminy brak większych kompleksów leśnych, co z pewnością sprzyja podejmowaniu badań powierzchniowych, tym bardziej, że prace rolne prowadzone na wylesionych terenach mogą niszczyć obiekty archeologiczne.

W obszarze Gminy Kostomłoty brak obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomnik Historii, jak również wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. W obszarze Gminy Kostomłoty nie utworzono parków kulturowych. Rejestr zabytków nieruchomych obejmuje układ urbanistyczny miejscowości Kostomłoty oraz 20 zespołów i obiektów, rejestr zabytków ruchomych obejmuje 6 zespołów i 16 obiektów, rejestr zabytków archeologicznych obejmuje 9 stanowisk archeologicznych.

Według danych GUS w 2021 roku w Gminie Kostomłoty znajdował się 1 hotel (kategorii **) na 30 miejsc, 0 moteli oraz 0 pensjonatów. Na stronie internetowej dla poszukiwania hoteli booking.com można znaleźć 2 hotele w Gminie Kostomłoty. Kolejna platforma internetowa służąca do krótkoterminowego wynajmowania mieszkania (przede wszystkim prywatnego), z jakiej korzystają turyści na całym świecie, airbnb.com, nie zawiera żadnego mieszkania do wynajęcia w Gminie Kostomłoty. Według danych GUS w 2021 r. z turystycznych obiektów noclegowych skorzystało 123 turystów zagranicznych (nierezydentów). Największa liczba osób pochodziła z Niemiec (77 os.).

Niedostateczna infrastruktura turystyczna podważa wszystkie atuty regionu (pochodzenie historyczne, przyjazność dla środowiska, bliskość dużych aglomeracji). Działania gminy powinny mieć na celu zachęcanie mieszkańców do tworzenia warunków do przyjmowania turystów, rozpowszechniania informacji o gminie, kreowania pozytywnego wizerunku.

Wszystko to dało możliwość uzyskania szerszych informacji na temat Gminy Kostomłoty, jej postrzegania przez mieszkańców, a także poznania oczekiwań i wizji dalszego rozwoju. W toku prac powstał dokument strategiczny określający wizję, misję, obszary strategiczne oraz przyporządkowane im cele szczegółowe polityki rozwoju i kierunki planowanych działań. Ich realizacja ma na celu rozwój Gminy Kostomłoty jako ośrodka spełniającego oczekiwania mieszkańców, atrakcyjnego dla turystów i przyjaznego dla przedsiębiorców.

W dobie zwiększającej się konkurencji, budowa pozytywnego i unikatowego wizerunku gminy jest kluczowa dla jej rozwoju, a odpowiednio ukształtowany wizerunek jest jednym z ważnych instrumentów planowania i zarządzania strategicznego. Istotnym elementem takiego wizerunku jest umiejętność pracy wszystkich środowisk; jest to ważny sygnał do wewnątrz i na zewnątrz, że społeczność lokalna potrafi razem pracować dla przyszłości. Dojrzałość władzy i opozycji to wyzwanie dla współczesnej Polski, któremu należy sprostać w każdej wspólnotie, w każdym samorządzie, które z pewnością zostanie rozliczone przez następne pokolenia mieszkańców Polski i Gminy Kostomłoty.

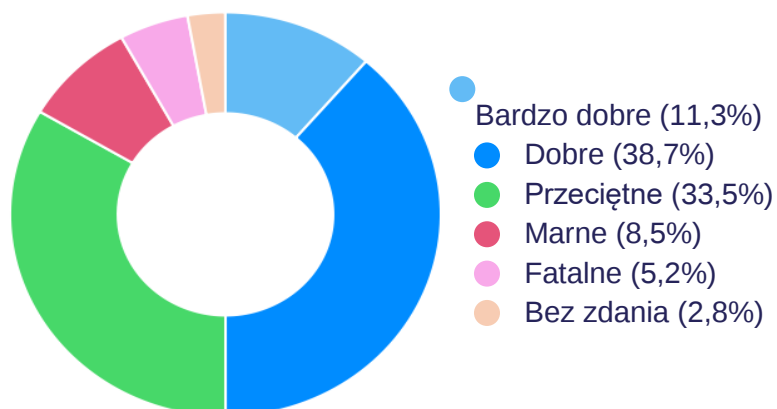
Fotografia: Piotrowice – park. Grobowiec w kształcie piramidy./ UG

2. WNIOSKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH

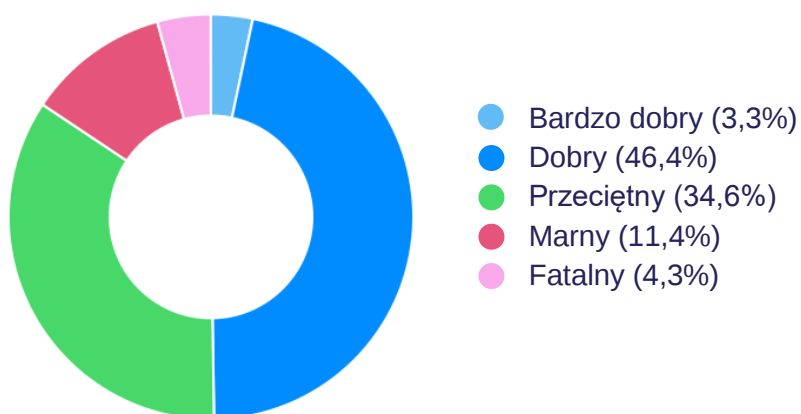
Przedmiotowy dokument *Strategia Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* stanowi kontynuację kierunków rozwojowych przyjętych w poprzednich dokumentach strategicznych, zmodyfikowaną o zmieniające się zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania oraz trendy rozwojowe zachodzące w Gminie. Podstawowym założeniem przyjętym podczas prac nad strategią było włączenie mieszkańców w proces opracowywania dokumentu na równi z ekspertami i przedstawicielami samorządu, co w konsekwencji znalazło odzwierciedlenie w kształcie wypracowanego dokumentu. W ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców Gminy Kostomłoty wzięło udział 212 respondentów. Ogólne wnioski z badań ankietowych korespondują z informacjami zawartymi we wnioskach z diagnozy sytuacji społecznej, przestrzennej i gospodarczej.

Wśród zmiennych, oceniających wg opinii mieszkańców jakość życia w Gminie Kostomłoty, wyróżniono zagadnienia uwidocznione na poniższych wykresach:

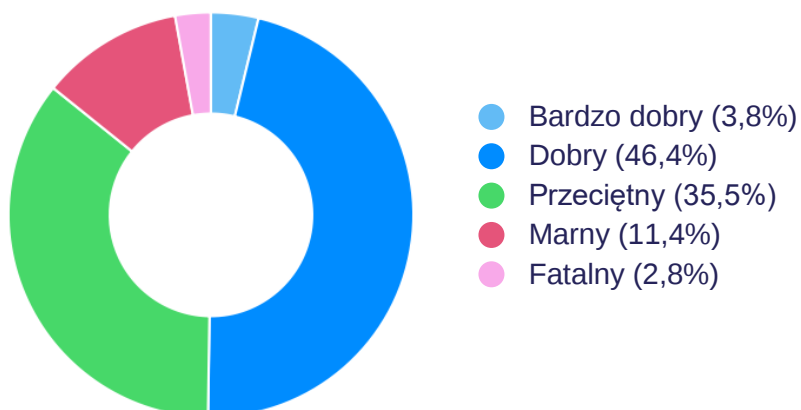
Jak ocenia Pani/Pan Gminę Kostomłoty jako miejsce do życia?

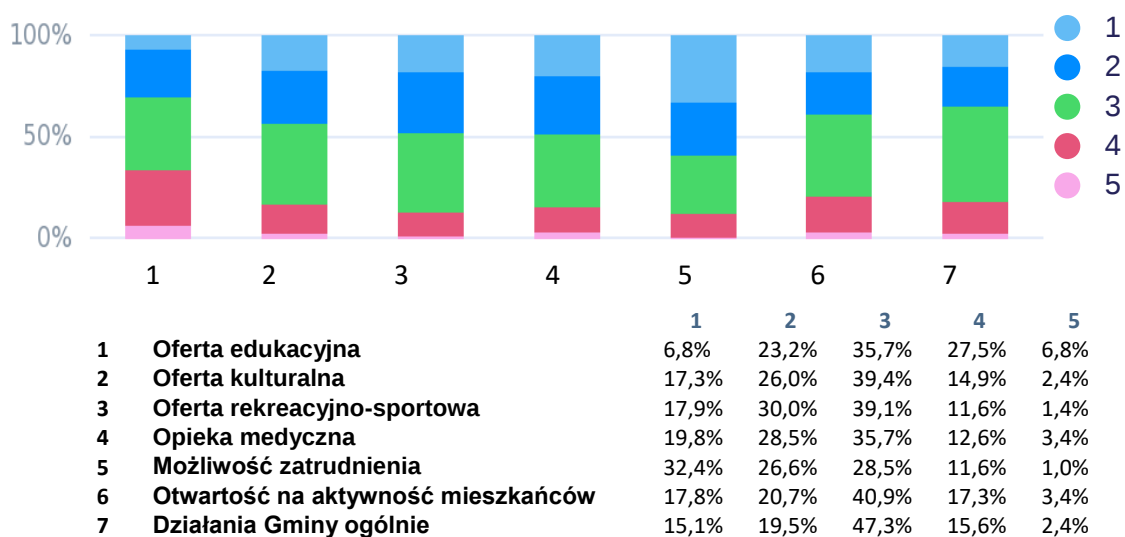
Proszę ocenić poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie Kostomłoty

Proszę ocenić stan środowiska naturalnego w Gminie Kostomłoty

Proszę ocenić ofertę Gminy dla mieszkańców w skali 1-5 (1-bardzo źle, 5- bardzo dobrze).

Jakie inwestycje w Gminie Kostomłoty powinny mieć pierwszeństwo?

Zdaniem mieszkańców Gminy Kostomłoty jako kluczowe priorytety do inwestycji, powinny zostać wybrane takie kierunki:

1. Drogi – 69,1%
2. Ścieżki turystyczne, rowerowe – 53,1%
3. Oświetlenie uliczne – 35,3%
4. Baza edukacyjna – 33,3%
5. Tereny zielone i akweny wodne – 29,5%
6. Odnawialne źródła energii – 25,1%.

Fotografia: Świetlica w Świdnicy Polskiej/UG

3. PRZYKŁADY DZIAŁALNOŚCI GMINY KOSTOMŁOTY

Projekty socjalne. Gmina Kostomłoty w 2021 roku podjęła się realizacji wielu projektów dofinansowywanych ze źródeł zewnętrznych. Dotyczyły infrastruktury, ochrony środowiska, poprawy jakości życia młodszych, jak i starszych mieszkańców. Poniżej przedstawiono kilka z nich:

- "Wesołe Skrzaty" - pierwszy publiczny żłobek w gminie Kostomłoty
- Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” i zapewnienie jego funkcjonowania
- Budowa świetlicy wiejskiej w Świdnicy Polskiej
- Przebudowa wiejskiego centrum aktywności społecznej w Samborzu
- Przebudowa drogi gminnej wraz z budową chodnika w miejscowości Piersno
- Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych w gminach powiatu oławskiego, strzeńskiego i średzkiego
- Zagospodarowanie terenów przy gminnych obiektach rekreacyjno-sportowych w miejscowościach Samborz, Siemidrożyce i Szymanowice
- Usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie Gminy Kostomłoty
- Przebudowa boiska rekreacyjnego w Osieku poprzez montaż trybuny
- Budowa siłowni zewnętrznych w miejscowościach Bogdanów i Karczyce
- Zakup środków ochrony indywidualnej służących do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń na potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Kostomłotach

Gmina Kostomłoty w 2021 roku realizowała zadania promocyjne, były to m.in. uroczyste otwarcia obiektów i podpisywanie umów, odbiory dróg, symboliczne składanie kwiatów pod pomnikami upamiętniającymi Narodowe Święto Niepodległości, obchody Uchwalenia Konstytucji

3 Maja, konkursy fotograficzne „Gmina Kostomłoty w obiektywie”, jarmarki, spotkania i konwenty. Fotograficzne relacje z tych wydarzeń wraz z opisem można było zobaczyć m.in. na stronie internetowej gminy.

Analiza mediów społecznościowych w Gminie Kostomłoty. Gmina Kostomłoty to jedna z jednostek samorządu terytorialnego w Polsce, która prowadzi profil w mediach społecznościowych. Profil Gminy Kostomłoty można w bardzo łatwy sposób odnaleźć w serwisie, w tym celu należy w przeglądarce portalu Facebook wpisać frazę „Gmina Kostomłoty”. Gmina Kostomłoty jako swoje zdjęcie profilowe ustawiła własny herb. W tle można zauważyć rysunek przedstawiający Urząd Gminy Kostomłoty, znajdujący się przy ulicy Ślężnej 2 w Kostomłotach. Dosyć istotnym problemem jest długość postów. Niestety większość publikacji jest zbyt obszerna jak na social media. Wiele postów stanowią treści powielone ze strony internetowej Gminy, gdzie na tak długie i szczegółowe relacje można pozwolić. Tego typu posty stanowczo zniechęcają do przeglądania w wolnej chwili strony na Facebooku. Ostatnim z wyróżnionych w niniejszej pracy problemów jest brak angażujących społeczność postów. To niestety z pewnością nie pomoże w realizacji wcześniej przytoczonej misji Gminy. Większość publikacji ma charakter czysto informacyjny, w żaden sposób użytkownicy nie są zachęceni do wyrażania swoich opinii bądź do udziału w dyskusji. W wyniku takich działań niewiele postów posiada jakiegokolwiek komentarze. Podsumowując, profil Gminy Kostomłoty jest śledzony przez prawie 1/5 mieszkańców. Jest to dosyć satysfakcjonujący wynik, jednakże w żaden sposób nieodzwierciedlony w wynikach popularności, jakich dostarczają polubienia, komentarze i udostępnienia. Istnieje kilka problemów – jak regularność, jakość i atrakcyjność zdjęć, czy tekst angażujący, których rozwiązanie z pewnością przyniesie poprawę kondycji profilu.

Fotografia: Strefa Aktywności Gospodarczej, A4/UG

4. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna obejmuje wskazanie mocnych i słabych stron oraz obecnych i przyszłych zmian w otoczeniu gminy, czyli szans i zagrożeń. Prezentowana poniżej procedura SWOT stanowi syntezę opisu stanu i tendencji rozwojowych, zachodzących na terenie Gminy Kostomłoty, przedstawionych w diagnostycznej części opracowania. Uwzględni ona ustalenia wypracowane podczas warsztatów strategicznych oraz wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców.

MOCNE STRONY

- Korzystne położenie transportowe gminy – przy autostradzie A4, koło dużych ośrodków miejskich Polski i innych krajów
- Ulgi dla przedsiębiorców
- Tereny inwestycyjne i budowlane
- Dobra podstawa do rozwoju turystyki (zabytki o charakterze regionalnym, bliskość aglomeracji miejskiej, niezdegradowane środowisko naturalne)
- Realizacja wielu inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej
- Prowadzona gospodarka odpadami z systemem segregacji śmieci
- Realizacja projektów dla polepszenia warunków życia mieszkańców
- Dobre wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy
- Rozpoczęty projekt budowy sieci światłowodowej
- Placówki dla seniorów
- Żłobek
- Usługi rehabilitacyjne w ośrodku zdrowia
- Dobre warunki pod odnawialne źródła energii
- Doświadczona kadra pracowników pracująca bezpośrednio z klientami
- Zaplecze lokali pod wynajem
- Obiekty użyteczności publicznej (świetlice)

-
- Zespoły Ludowe (dorośli, młodzież i dzieci)
  - Produkty lokalne
  - Obiekty hotelowe
  - Rękodzielnicy i artyści (ludzie kultury)

SŁABE STRONY

- Brak marki, jako elementu promocji gminy
- Budowa autostrady A4 blokująca inwestycje
- Brak informacji o potencjale i walorach gminy (tablice, bilbordy, reklama zewnętrzna)
- Słaba baza infrastruktury turystycznej
- Mała liczba placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych
- Wysoka stopa bezrobocia
- Mała ilość przedsiębiorców i inwestorów
- Zmniejszająca się liczba mieszkańców, malejący przyrost naturalny, starzejące się społeczeństwo
- Słaba oferta edukacyjna dla młodzieży,
- Brak strategii marketingowej
- Brak dostępu do Internetu dla wszystkich mieszkańców (wykluczenie internetowe)
- Słabe łącze internetowe
- Brak światłowodu w części Gminy
- Brak wykwalifikowanych pracowników socjalnych
- Brak specjalistów opieki zdrowotnej
- Nieefektywne wykorzystanie świetlic i brak miejsc spotkań dla młodzieży
- Brak wolontariuszy i animatorów społecznych
- Brak wystarczającej infrastruktury
- Brak publikacji promujących lokalnych twórców, artystów, lokalnych produktów
- Brak nowych miejsc pracy
- Wzrost liczby osób z niepełnosprawnością
- Brak lokali socjalnych dla bezdomnych
- Słaba aktywność społeczna
- Brak liderów lokalnych

SZANSE

- Wykorzystanie funduszy zewnętrznych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych oraz projektów społecznych
  - Potencjał turystyczny sprzyjający rozwojowi nowych form przedsiębiorczości
  - Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy
  - Bliskość specjalnej strefy
  - Rozwój infrastruktury i logistyki
  - Stworzenie centrum opiekuńczo – mieszkalnego dla osób mieszkających obecnie w DDS
  - Pozyskanie nowych inwestorów i inwestycji
  - Pozyskanie nowych miejsc pracy
  - Budowa autostrady A4
  - Likwidacja wykluczenia cyfrowego
  - Powstanie mieszkań chronionych
  - Magazyn rzeczy używanych dla mieszkańców
-

-
- Inicjatywy pobudzające i wzmacniające postawy prospołeczne
  - Powstanie Uniwersytetu III Wieku
  - Potencjał zewnętrzny – potencjalni odwiedzający z pobliskich dużych aglomeracji miejskich
  - Położenie gminy i wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego

ZAGROŻENIA

- Kryzys gospodarczy związany z epidemią i wojną na Ukrainie
  - Postępujące negatywne zmiany demograficzne
  - Brak zdolności finansowych, w tym na realizację inwestycji
  - Wyższa konkurencyjność rynku pracy, turystyczna i edukacyjna na terenie sąsiadujących gmin
  - Budowa autostrady A4 pod względem zmiany architektury terenów, zagrożenia pozyskania inwestora
  - Ograniczenia obsługi użytków rolnych
  - Słaba infrastruktura transportowa
  - Monopol na światłowód Orange
  - Zbyt duża ilość odwiedzających jako zagrożenie dla środowiska naturalnego
  - Zbyt duży ruch samochodowy wpływający na degradację przyrody
-

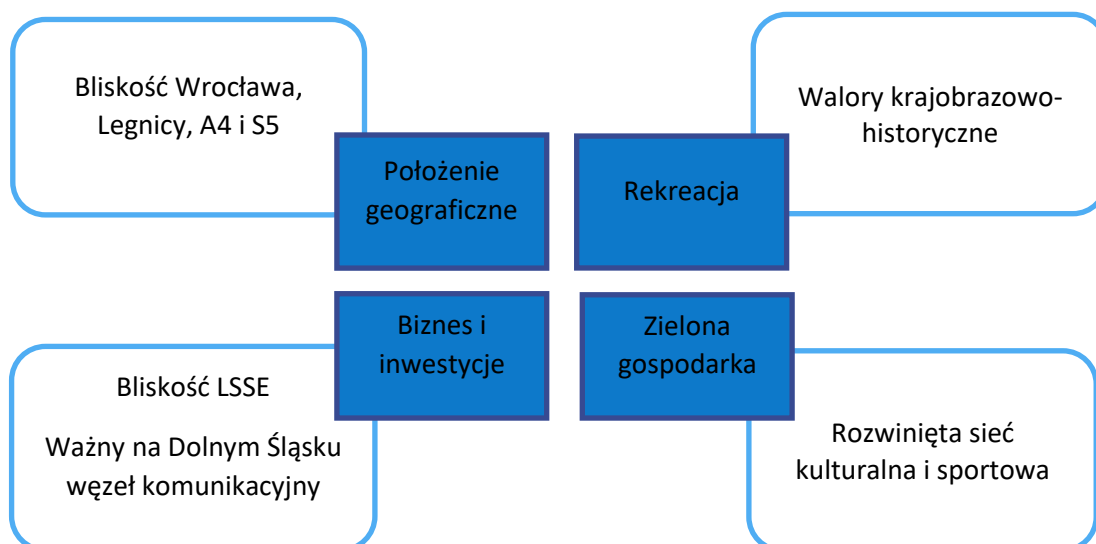

Fotografia: Hotel, Restauracja Stary Ratusz w Kostomłotach/UG

5. POTENCJAŁY I WYZWANIA ROZWOJOWE

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych, a także warsztatów strategicznych wskazano cechy, które **wyróżniają Gminę Kostomłoty**:

- Charakter gminy typowo rolniczy
- Tereny z potencjałem pod OZE (farmy fotowoltaiczne, wiatraki)
- Lokalizacja – bliskość A4 i S5; znaczący węzeł komunikacyjny
- Bliskość LSSE
- Bliskość dużych miast - Wrocław i Legnica
- Dostępność lokali użytkowych pod wynajem (prywatni właściciele)

Rysunek 2 – Potencjały Gminy Kostomłoty

Źródło: opracowanie własne

Największe problemy występujące w Gminie Kostomłoty:

- Zły stan infrastruktury drogowej
- Brak chodników i oświetlenia w nowo powstających terenach mieszkalnych
- Brak dostępności kadry medycznej
- Starzejące się społeczeństwo
- Zwiększająca się grupa osób z niepełnosprawnością
- Depopulacja gminy

Główne kierunki działania w wymiarze gospodarczym, przestrzennym i społecznym zostały zdefiniowane w celach strategicznych:

- **społeczne** – wzrost poziomu programów edukacyjnych i jakości życia
- **gospodarcze** – stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju biznesu i partnerstw
- **przestrzenne** – zrównoważona, estetyczna i atrakcyjna przestrzeń gminy

Fotografia: Urząd Gminy Kostomłoty/ UG

6. PLAN STRATEGICZNY

Wstęp

Przedstawiony schemat prezentuje logikę interwencji oraz relacje pomiędzy wyzwaniami rozwojowymi i obszarami problemowymi, które zostały zidentyfikowane w diagnozie oraz sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej a planowaną strategią interwencji na lata 2022-2030.

Rysunek 3 – Logika interwencji oraz relacje pomiędzy wyzwaniami rozwojowymi i obszarami problemowymi

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z logiką interwencji, poprzez wdrażanie kierunków działań i projekty zaproponowane dla każdego celu strategicznego oraz poprzez wykorzystanie i wzmacnianie potencjałów rozwojowych realizowane będą cele strategiczne w obszarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. W konsekwencji niwelowane będą problemy rozwojowe i zrealizowana zostanie wizja Gminy Kostomłoty w perspektywie lat 2022-2030.

Cel definiuje się jako stan/efekt/sytuację/rozwiązanie problemu, do którego się dąży, czemu coś ma służyć. Opisuje on przejście od sytuacji zastanej, wyjściowej (zdiagnozowanej) do sytuacji pożądanej. Cele rozwojowe opisują zatem stan docelowy powstały w wyniku wdrożenia strategii rozwoju i pozostają w ścisłej relacji wynikowej z wnioskami z diagnozy. Jednocześnie cele realizują ważny element strategii – wizję rozwoju, którą obrazuje model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej (za kilka lub kilkanaście lat).

Cele strategiczne mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. Odpowiadają one na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć?”.

Istotne jest, aby cele, a następnie kierunki działań odpowiadały na potrzeby rozwojowe gminy i wskazywały sposoby:

- rozwiązywania najważniejszych wyzwań rozwoju,
- zmniejszania barier rozwojowych,
- wzmacniania potencjałów lokalnych,
- wykorzystywania zasobów własnych i szans pojawiających się w otoczeniu,
- łączenia działań z różnych dziedzin w zintegrowane projekty.

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie „co jest do zrobienia?”. Kierunki działań (zwane też zadaniami, działaniami, kierunkami interwencji – w zależności od stopnia ich szczegółowości) służą realizacji założonych celów, są podstawą wdrażania strategii. Strategia powinna określać kierunki działań lub tam, gdzie to jest możliwe, konkretne działania.

Zarówno cele, jak i kierunki działań zostały opisane w dalszej części niniejszego rozdziału. Wykazano również spójność poszczególnych celów strategii ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Rezultaty to wszelkie przewidywane i niedające się przewidzieć skutki realizacji działań. W strategii określa się oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Wskaźnik w swojej najprostszej definicji jest zmienną, która może przyjmować różne wartości, pozostającą w stałym związku z cechami analizowanych obiektów czy stanów rzeczy. Wskaźnik można określić jako miarę celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych zasobów, uzyskanego efektu, miernik jakości lub zmienną kontekstową.

WIZJA ROZWOJU GMINY KOSTOMŁOTY

KOSTOMŁOTY – to aktywni, odpowiedzialni – mieszkańcy, przedsiębiorcy – żyjący w przyjaznym, bezpiecznym miejscu dla biznesu i wypoczynku, w harmonii z naturą

MISJA GMINY KOSTOMŁOTY

ZAANGAŻOWANIE, WSPÓŁPRACA, INNOWACYJNOŚĆ – fundamentem harmonijnego rozwoju GMINY KOSTOMŁOTY

GMINA KOSTOMŁOTY jest rozwiniętą i dobrze zarządzaną gminą, która jest silnym ośrodkiem subregionalnym. Aktywny i nowoczesny kapitał ludzki jest siłą napędową innowacyjnej gospodarki. Mieszkańcy korzystają z rozbudowanej infrastruktury społecznej i wysoko oceniają jakość usług publicznych. Walory środowiska naturalnego objęte są szczególną ochroną, a wszelkim działaniom gminy towarzyszy troska o jakość środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz estetykę przestrzeni.

GMINA KOSTOMŁOTY to miejsce świadome ekologicznie, atrakcyjne turystycznie, przyjazne mieszkańcom oraz inwestorom. Gmina wykorzystująca swoje zasoby naturalne w sposób racjonalny, bezpieczny dla mieszkańców oraz turystów, z czystym środowiskiem, o wysokiej jakości infrastrukturze i zróżnicowanej ofercie spędzania czasu wolnego.

Cele i kierunki działań

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych, opracowanej Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a także zrealizowanych badań ankietowych oraz wyciągniętych wniosków w zakresie potencjałów Gminy Kostomłoty, głównych problemów oraz wyzwań zidentyfikowaliśmy następujące obszary strategicznej interwencji w Gminie Kostomłoty na lata 2022-2030: wymiar gospodarczy, wymiar przestrzenny i wymiar społeczny.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI:

Wyzwania Społeczne

- 1) Wzrost dostępności oferty publicznej edukacji przedszkolnej.
- 2) Poprawa opieki nad osobami starszymi oraz z wszystkich mieszkańców z wszelkimi wykluczeniami.
- 3) Stworzenie programu edukacyjnego dla uczniów klas wczesnoszkolnych, ukierunkowanego na przyszłe życie zawodowe.
- 4) Realizacja programów kształtujących umiejętności interpersonalne i komunikacyjne wśród mieszkańców oraz pracowników instytucji.
- 5) Zwiększenie oferty usług, w tym całodobowych w miejscu zamieszkania, dla osób niepełnosprawnych i seniorów.

Wyzwania Gospodarcze

- 1) Budowa innowacyjnego centrum OZE
- 2) Rozbudowanie i upowszechnienie progresywnego systemu ulg i preferencji przy tworzeniu firm i NGO [non-governmental organization - organizacje non-profit, organizacje pozarządowe]
- 3) Stworzenie oraz upowszechnienie usług chmurowych
- 4) Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu biznesu
- 5) Tworzenie i system ułatwień dla partnerstw, klastrów

Wyzwania Przestrzenne

- 1) Porządek przestrzeni
- 2) Innowacyjne zagospodarowanie terenów rekreacyjnych
- 3) Tworzenie miejsc wypoczynku z poszanowaniem otoczenia naturalnego
- 4) Poprawa estetyki budynków na terenie całej Gminy
- 5) Rewitalizacja terenów przemysłowych
- 6) Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w otoczeniu zespołu parkowego w Piotrowicach
- 7) Stworzenie sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą
- 8) Budowa miejsc parkingowych (docelowo z możliwością ładowania aut elektrycznych)
- 9) Rozbudowa układu komunikacyjnego zapewniającego wygodne powiązanie z układem zewnętrznym oraz usprawniającego układ wewnętrzny w zakresie wzmocnienia połączeń poprzecznych

Gmina Kostomłoty w dalszym ciągu potrzebuje silnych impulsów rozwojowych, tworzenia wspólnoty, opartej o ideę solidarności, w tym międzypokoleniowej, a także współpracy pomiędzy podmiotami w gminie oraz samorządami wokół niej.

CEL GŁÓWNY STRATEGII ROZWOJU GMINY KOSTOMŁOTY NA LATA 2022-2030:

ROZWÓJ MARKI KOSTOMŁOTY I WYKORZYSTANIE POTENCJAŁÓW

W tabeli przedstawiono układ celów i kierunków działania, które zostały szerzej opisane w dalszej części niniejszego rozdziału. Cele strategiczne rozwoju określone zostały w wymiarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 3 Cele strategiczne oraz kierunki działania

1. Wymiar gospodarczy	Cel strategiczny 1.: <u>Przedsiębiorcze Kostomłoty</u>		Cel strategiczny 2.: <u>Cyfrowe Kostomłoty</u>		Cel strategiczny 3.: <u>Innowacyjne Kostomłoty</u>	
	Kierunek działania 1.1.: Rozwój przedsiębiorczości, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania	Kierunek działania 1.2.: Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu	Kierunek działania 2.1.: Poprawa łączności cyfrowej	Kierunek działania 2.2.: Rozwój oraz upowszechnianie e-administracji, z uwzględnieniem zwiększenia zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej	Kierunek działania 3.1.: Rozwój i wsparcie podejścia innowacyjnego	
2. Wymiar przestrzenny	Cel strategiczny 4.: <u>Zielone Kosmołoty</u>					
	Kierunek działania 4.1.: Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy w zakresie ekologii	Kierunek działania 4.2.: Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego oraz ochrona zasobów przyrodniczych	Kierunek działania 4.3.: Poprawa estetyki gminy			
3. Wymiar społeczny	Cel strategiczny 5.: <u>Przyjazne Kostomłoty</u>			Cel strategiczny 6.: <u>Profesjonalne Kostomłoty</u>		Cel strategiczny 7.: <u>Aktywne Kostomłoty</u>
	Kierunek działania 5.1.: Dbałość o ochronę zdrowia mieszkańców gminy	Kierunek działania 5.2.: Wsparcie, integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących	Kierunek działania 5.3.: Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Kostomłoty	Kierunek działania 6.1.: Profesjonalizacja usług samorządu	Kierunek działania 7.1.: Aktywizacja mieszkańców gminy	Kierunek działania 7.2.: Rozwój mieszkańców i ich współpracy
						Cel strategiczny 8.: <u>Bezpieczne Kostomłoty</u>
						Kierunek działania 8.1.: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i odwiedzających

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny 1.: Przedsiębiorcze Kostomłoty

Kierunek działania 1.1.: Rozwój przedsiębiorczości, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania

- A. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju przedsiębiorstw i nowych inwestycji
  - a. Rozwój Strefy Aktywności Gospodarczej
  - b. Promocja obszarów inwestycyjnych
- B. Zwiększenie dostępności terenów przeznaczonych pod inwestycje
  - a. Przygotowanie planu rozwoju inwestycji
  - b. Rozwój infrastruktury technicznej dla przedsiębiorców (uzbrojenie w media, przystosowanie miejsc pod wynajem)
- C. Rozwój rolnictwa ekologicznego
  - a. Przygotowanie oferty nieruchomości dla potencjalnych nowych przedsiębiorców w zakresie czystej produkcji
  - b. Utworzenie punktu sprzedaży produktów - targowisko
  - c. Utworzenie Punktu Doradztwa Ekologicznego

Kierunek działania 1.2.: Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu

- A. Wspieranie aktywności gospodarczej lokalnych przedsiębiorców
  - a. Kontynuowanie systemu ulg i zniżek dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą
  - b. Pomoc w rejestracji i rozpoczęciu działalności gospodarczej
  - c. Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości
  - d. Przystosowanie miejsca dla startupów
  - e. Utworzenie Punktu Doradztwa w obszarze przedsiębiorczości i innowacji dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych
  - f. Aktywizacja organizacji pozarządowych - zorganizowanie szkolenia dotyczącego możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych
  - g. Zaplanowanie wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach i inkubatorach przedsiębiorczości Dolnego Śląska

Cel strategiczny 2.: Cyfrowe Kostomłoty

Kierunek działania 2.1.: Poprawa łączności cyfrowej

- A. Upowszechnianie wiedzy informatycznej we wszystkich grupach wiekowych, w tym w szczególności wśród seniorów
  - a. Działania edukacyjne zapobiegające wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców,
  - b. Podniesienie poziomu wiedzy pracowników instytucji publicznych i przedsiębiorców
- B. Rozwój infrastruktury komunikacji internetowej w gminie
  - a. Stworzenie „chmury” – implementacja usług chmurowych

- b. Utworzenie stref bezpłatnego dostępu do Internetu w gminie (w tym w świetlicach wiejskich)
- c. Rozbudowa infrastruktury, w tym infrastruktury sieci szerokopasmowej, z przyłączem do nieruchomości

Kierunek działania 2.2.: Rozwój oraz upowszechnianie e-administracji, z uwzględnieniem zwiększenia zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej

- A. Wdrożenie, promocja i doskonalenie oferty e-usług i e-komunikacji
  - a. Wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów w urzędzie i jednostkach podległych
  - b. Zwiększenie świadomości w zakresie wykorzystania elektronicznych narzędzi w załatwianiu spraw urzędowych
  - c. Cyfryzacja usług w gminie

Cel strategiczny 3.: Innowacyjne Kostomłoty

Kierunek działania 3.1.: Rozwój i wsparcie podejścia innowacyjnego

- A. Tworzenie warunków dla innowacyjnych przedsiębiorstw
  - a. Utworzenie centrum nowych technologii
  - b. Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości
  - c. Szkolenia młodzieży i dorosłych
  - d. Stworzenie dodatkowych ulg dla firm tworzących innowacyjne miejsca pracy, wdrażające nowe technologie
- B. Wykorzystanie podejścia innowacyjnego w trosce o ochronę środowiska
  - a. Montaż OZE w obiektach użyteczności publicznej
  - e. Budowa farm fotowoltaicznych

OSI 2. WYMIAR PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 4.: Zielone Kostomłoty.

Kierunek działania 4.1.: Kształtowanie świadomości mieszkańców gminy w zakresie ekologii

- A. Edukacja ekologiczna
  - a. Edukacja dzieci w placówkach oświatowych
  - b. Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji odpadów
  - c. Edukacja mieszkańców w zakresie retencjonowania wody
  - d. Utworzenie ścieżki edukacyjnej

Kierunek działania 4.2: Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego oraz ochrona zasobów przyrodniczych

- A. Wzrost efektywności energetycznej
  - a. Przygotowanie gminnych programów wspierających w zakresie wymiany instalacji grzewczych, w zakresie urządzeń wykorzystujących energię OZE
  - b. Wspieranie tworzenia farm fotowoltaicznych
- B. Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji

- a. Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła w gminnych zasobach komunalnych
- b. Termomodernizacja budynków na terenie gminy
- c. Usuwanie azbestu

Kierunek działania 4.3.: Poprawa estetyki gminy

- A. Poprawa infrastruktury w gminie
  - a. Modernizacja oświetlenia ulicznego – wprowadzenie oświetlenia hybrydowego
  - b. Budowa infrastruktury wodno-ściekowej
- B. Dbłość o przestrzeń zieleni w gminie
  - a. Konserwacja i rewitalizacja zabytkowych parków i terenów zielonych
  - b. Rozbudowa nowych miejsc odpoczynku i relaksu
  - c. Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjno- wypoczynkową
  - d. Utworzenie zielonych miejsc do rekreacji i ogródków sensorycznych
  - e. Organizacja konkursów „Zielona Gmina” i „Najpiękniejsza przestrzeń przydomowa”

OSI 3. WYMIAR SPOŁECZNY

Cel strategiczny 5: Przyjazne Kostomłoty.

Kierunek działania 5.1.: Dbłość o ochronę zdrowia mieszkańców gminy

- A. Promocja i kształtowanie zachowań prozdrowotnych mieszkańców
  - a. Prowadzenie kampanii społecznych dotyczących problemów uzależnień
  - b. Psychologiczne wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami
- B. Zwiększenie dostępności do opieki medycznej
  - a. Otwarcie punktu całodobowej pomocy
  - b. Zwiększanie dostępności lekarzy specjalistów w gminie

Kierunek działania 5.2.: Wsparcie, integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących

- A. Zmniejszenie ilości barier architektonicznych
  - a. Zapewnienie dostępu dla osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej
  - b. Modernizacja ulic, chodników i przejść pod kątem dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych
- B. Integracja i wsparcie dla osób o specjalnych potrzebach
  - a. Tworzenie grup wsparcia dla osób z problemami (przemoc, zaburzenia psychiczne, uzależnienia, depresja)
  - b. Organizacja imprez integracyjnych
  - c. Przedłużenie okresu aktywności zdrowotnej osób w wieku senioralnym

Kierunek działania 5.3.: Poprawa warunków życia mieszkańców Kostomłotów

- A. Modernizacja zasobów komunalnych
  - a. Budowa nowych obiektów mieszkalnych
  - b. Modernizacja istniejących obiektów mieszkalnych

- B. Tworzenie dla mieszkańców zaplecza: socjalnego i kulturalnego
  - a. Zapewnienie sprawnego funkcjonowania istniejących obiektów (Domu Seniora, żłobka, szkół, GOK, świetlic)

Cel strategiczny 6.: Profesjonalne Kostomłoty.

Kierunek działania 6.1.: Profesjonalizacja usług samorządu

- A. Standaryzacja usług urzędniczych oraz rozwój informatyzacji
  - a. Podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych
  - b. Standaryzacja i podniesienie poziomu usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych
  - c. Organizacja cyklicznych spotkań kadry samorządu
- B. Poprawa jakości współpracy i komunikacji na poziomie samorządowym i instytutów nadrzędnych
  - a. Wdrożenie nowych metod zarządzania w gminie

Cel strategiczny 7.: Aktywne Kostomłoty.

Kierunek działania 7.1.: Aktywizacja mieszkańców gminy

- A. Promocja kultury fizycznej i aktywnej turystyki
  - a. Utworzenie strefy aktywności
  - b. Stworzenie oferty cyklicznych imprez sportowo -rekreacyjnych
- B. Rozbudowa infrastruktury sportowej i turystycznej
  - a. Przebudowa infrastruktury boisk sportowych
  - b. Rozwój bazy turystycznej, kulturalnej i sportowej skierowanej dla każdej grupy wiekowej
- C. Rozwój kulturalny mieszkańców gminy
  - a. Organizacja przeglądów piosenek, tańców, wyrobów

Kierunek działania 7.2.: Rozwój mieszkańców i ich współpracy

- A. Integracja społeczna mieszkańców
  - a. Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców
  - b. Aktywizacja grup wolontariackich
  - c. Aktywizacja działalności NGO
  - d. Szkolenie i wsparcie liderów społecznych i animatorów
- B. Edukacja mieszkańców gminy
  - a. Edukacja ekonomiczna, psychologiczna, ekologiczna dzieci i młodzieży
  - b. Utworzenie Uniwersytetu III wieku
  - c. Utworzenie Izby Pamięci
  - d. Wzmacnianie integracji kulturowej

Cel strategiczny 8.: Bezpieczne Kostomłoty.

Kierunek działania 8.1.: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i odwiedzających

- A. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach
  - a. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej wraz z oświetleniem i chodnikami
  - b. Doświetlenie ulic i przejść dla pieszych
  - c. Wymiana infrastruktury drogowej
- B. Zwiększenie bezpieczeństwa w gminie
  - a. kontynuacja prac związanych ze zwiększeniem oświetlenia na terenie Gminy
- C. Zwiększenie świadomości i wiedzy o bezpiecznym funkcjonowaniu wśród mieszkańców gminy
  - a. Organizacja szkoleń: Bezpieczny uczestnik ruchu pieszego i rowerowego
  - b. Warsztaty z umiejętności samoobrony, pierwszej pomocy, bezpieczeństwa cyfrowego

Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 prowadzić powinna do osiągnięcia rezultatów wynikających z przyjętych celów strategicznych oraz kierunków działania. Poniżej zaprezentowano listę najważniejszych rezultatów dla każdego z celów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Proces weryfikacji realizacji zaplanowanych rezultatów został opisany w rozdziale *System realizacji strategii*, w częściach dotyczących monitoringu oraz ewaluacji.

Tabela 4 Wskaźniki osiągnięcia rezultatu

Wymiar gospodarczy	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Oczekiwany kierunek zmian
Kierunek działania 1.1.: Rozwój przedsiębiorczości, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania	Rozwój istniejących oraz powstanie nowych przedsiębiorstw na terenie gminy Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy Powstanie nowych miejsc pracy Wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców Wzrost zamożności i jakości życia mieszkańców	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych [mln zł]	▲
		Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców [podm. gosp.]	▲
		Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności [os.]	▲
		Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojonych [ha]	▲
		Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.]	▲
		Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) [%]	▲

Kierunek działania 1.2.: Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu	Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	Liczba kampanii informacyjnych, promocyjnych i doradztwa w zakresie zakładania i rozwoju przedsiębiorstwa [szt.]	▲
		Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców [podm. gosp.]	▲
		Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	▲
Kierunek działania 2.1.: Poprawa łączności cyfrowej	Zapewnienie dostępu do Internetu na terenie gminy oraz wiedzy, jak z niego korzystać	Zasięg bezprzewodowego Internetu w gminie [km ²]	▲
		Liczba odwiedzin strony www Gminy Kostomłoty	▲
		Liczba szkoleń seniorów w obszarze wiedzy informatycznej i korzystania z komputera	▲
Kierunek działania 2.2.: Rozwój oraz upowszechnianie e- administracji, z uwzględnieniem zwiększenia zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej	Popularyzacja e-administracji, zapewnienie usług on-line na najwyższym poziomie	Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne	▲
		Liczba szkoleń pracowników JST w obszarze wiedzy informatycznej i korzystania z komputera	▲

		Odestek spraw administracyjnych załatwianych online	▲
Kierunek działania 3.1.: Rozwój i wsparcie podejścia innowacyjnego	Zapewnianie warunków sprzyjających rozwojowi innowacji w gminie	Liczba nowych inkubatorów przedsiębiorczości	▲
		Liczba przeprowadzonych dla młodzieży szkoleń z zakresu przedsiębiorczości	▲

Wymiar przestrzenny	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Oczekiwany kierunek zmian
Kierunek działania 4.1.: Kształtowanie świadomości mieszkańcówminy w zakresie ekologii	Zwiększona liczba zachowań proekologicznych mieszkańców	Liczba spotkań edukacyjnych z dziećmi w placówkach oświatowych	▲
		Liczba akcji promocyjnych o tematyce proekologicznej dla mieszkańców gminy	▲
		Utworzenie kompletnej ścieżki edukacyjnej o tematyce ekologii	▲
Kierunek działania 4.2: Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego oraz ochrona zasobów przyrodniczych	Niskie wartości pomiaru pyłu zawieszonego PM10 i PM2	Liczba zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła [szt.]	▲
		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków użyteczności publicznej [ob.]	▲
		Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]	▲
Kierunek działania 4.3.: Poprawa estetyki gminy	Poprawa infrastruktury i przestrzeni zieleni w gminie	Liczba wybudowanych obiektów odpoczynku i relaksu [szt.]	▲
		Liczba zainstalowanych lamp oświetlenia ulicznego [szt.]	▲
		Liczba zagospodarowanych podwórek przy budynkach komunalnych [szt.]	▲

		Liczba zrewitalizowanych parków gminnych (szt.)	▲

Wymiar społeczny	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Oczekiwany kierunek zmian
Kierunek działania 5.1.: Dbłość o ochronę zdrowia mieszkańców gminy	Zwiększenie standardów opieki medycznej i dostępności lekarzy w gminie	Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca [szt.]	▲
		Lekarze pracujący wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności [szt.]	▲
		Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej [szt.]	▲
Kierunek działania 5.2.: Wsparcie, integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących	Poprawa jakości życia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, reintegracja społeczna	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych [szt.]	▼
		Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (dot. osób starszych) [os.]	▲
		Wdrożenie standardów dostępności: Dostępność Plus [szt.]	▲

Kierunek działania 5.3.: Poprawa warunków życia mieszkańców Kostomłotów	Wzrost jakości życia mieszkańców, poprawa dostępności do oferty i infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	Liczba zmodernizowanych obiektów mieszkalnych [szt.]	▲
		Liczba dzieci przypadających na jedno miejsce w żłobku [osób]	▲
		Średnia trzyletniej liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	▲
Kierunek działania 6.1.: Profesjonalizacja usług samorządu	Standaryzacja usług urzędniczych oraz zwiększenie poziomu informatyzacji	Liczba szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników samorządowych [szt.]	▲
		Liczba cyklicznych spotkań kadry samorządu [szt.]	▲
Kierunek działania 7.1.: Aktywizacja mieszkańców gminy	Wysoki poziom satysfakcji mieszkańców w obszarze funkcjonalności infrastruktury, estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych [ob.]	▲
		Liczba zmodernizowanych obiektów kulturalnych [ob.]	▲
		Liczba turystycznych obiektów noclegowych [ob.]	▲
		Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych [msc.]	
		Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy [km]	

Kierunek działania 7.2.: Rozwój mieszkańców i ich współpracy	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz rozpoznawalności marki Kostomłoty	Liczba zorganizowanych akcji promocyjnych Gminy Kostomłoty	▲
		Liczba zorganizowanych imprez dla mieszkańców	▲
		Liczba osób uczęszczających na Uniwersytet III wieku	▲
Kierunek działania 8.1.: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i odwiedzających	Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz w gminie	Liczba kamer założonych na terenie gminy [szt.]	▲
		Liczba przejść dla pieszych [szt.]	▲

Źródło: opracowanie własne

Fotografia – Kościół w Wilkowie Średzkim/ UG

7. PRZESTRZENNY WYMIAR POLITYKI ROZWOJU

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Struktura przestrzenna obszaru gminy to system powiązanych ze sobą różnych elementów zagospodarowania pełniących określone funkcje, które łącznie, również z elementami i obszarami sąsiadującymi z gminą, tworzą całość funkcjonalno-przestrzenną. Elementami tej struktury są zarówno poszczególne części tego obszaru, które tworzą złożone systemy (np. dzielnice mieszkalne, węzły i korytarze ekologiczne, rolnicze tereny otwarte), tereny różniące się między sobą przeznaczeniem, użytkowaniem i funkcją, jak i sieci infrastrukturalne (transportowe, elektroenergetyczne), które umożliwiają kontakty i powiązania (wewnętrzne i zewnętrzne) pomiędzy poszczególnymi częściami gminy i regionu. Głównym celem kształtowanego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru gminy jest stworzenie warunków do racjonalnego organizowania przestrzeni i egzekwowania ładu przestrzennego dla realizacji działań będących odpowiedzią na wyzwania rozwojowe Gminy Kostomłoty. Ma on również wyeliminować lub minimalizować konflikty przestrzenne powstające między funkcjami społeczno-gospodarczymi i poszczególnymi podmiotami gospodarczymi na tle wykorzystywania ograniczonej przestrzeni i jej zasobów.

Cel strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Gminy Kostomłoty jest określony w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kostomłoty. Polega on na uzyskaniu takiej funkcjonalno-przestrzennej struktury tej jednostki, która w harmonijny, zrównoważony sposób wykorzysta jej walory przyrodnicze i kulturowe oraz zasoby dla poprawy warunków życia mieszkańców. Cel ten będzie realizowany przez następujące cele bezpośrednie:

- uwzględnienie ustaleń przyjętych w zakresie zasad zagospodarowania Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego – Systemu Zielonej Infrastruktury zawartych w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*,

- ochronę przyrody i krajobrazu na terenie Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem chronionych kompleksów gleb, obszarów położonych w dolinie rzeki Strzegomki i systemu zadrzewień wzdłuż cieków wodnych,
- poprawę stanu środowiska,
- wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego w stymulowaniu procesów zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- ochronę dziedzictwa kulturowego, służącą utrwalaniu tożsamości wiejskich jednostek osadniczych Gminy i utrzymaniu głównych elementów ich struktury przestrzennej,
- uzyskanie nowoczesnej struktury przestrzennej wykształconego centrum Gminy, połączonego sprawnym układem obsługi komunikacyjnej z jej otoczeniem,
- uzyskanie wysokich standardów i ładu w zagospodarowaniu przestrzennym oraz harmonizację całego układu przestrzennego,
- pełne wykorzystanie dla rozwoju Gminy powiązań komunikacyjnych i położenia w korytarzu autostrady A 4.

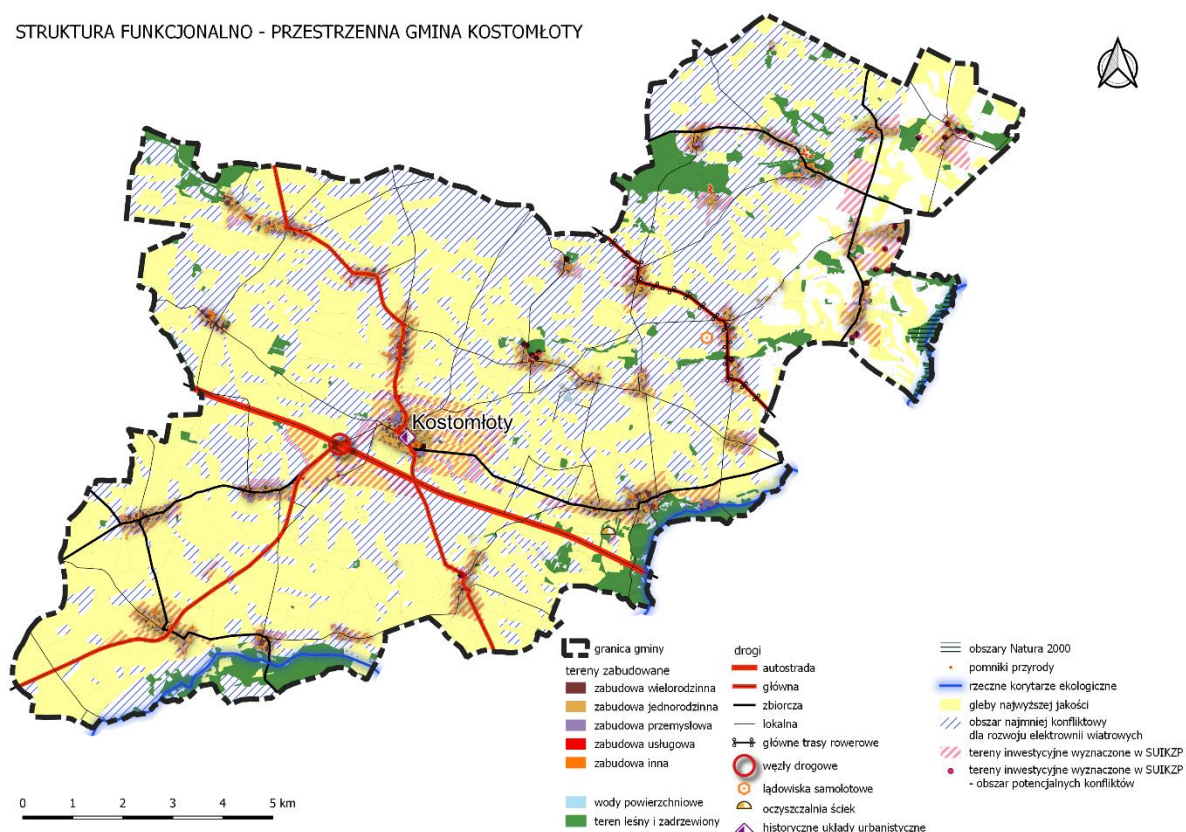
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy uwzględnia zasadę ciągłości realizacji polityk społeczno-gospodarczych i przestrzennej oraz stan zagospodarowania. Stanowi on docelowy schemat obrazujący sposób funkcjonowania obszaru gminy i przestrzenne odniesienie dla polityk rozwojowych. Na strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru składają się elementy, które w zależności od ich fizjonomii, stanowią niezależnie funkcjonujące układy i struktury lub budujące strefy funkcjonalne będące obszarami o zbliżonych bądź powiązanych funkcjach i kierunkach rozwoju, ukształtowane w wyniku historycznego rozwoju gminy i działalności człowieka. Dla tych wyodrębnionych układów, struktur i stref zakłada się zróżnicowane kierunki i działania w ramach polityk rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Gmina Kostomłoty położona jest w środkowej części województwa dolnośląskiego. Z gminą miejsko-wiejską Środa Śląska oraz wiejskimi gminami Malczyce, Miękinia i Udanin wchodzi w skład powiatu średzkiego. Pod względem funkcjonalno-przestrzennym, zgodnie z kierunkami rozwoju gminy, można wyodrębnić następujące strefy:

A) **strefa centralna** (funkcja usługowo-rolnicza) – centralna część gminy, obejmująca tereny zlokalizowane na północ od autostrady A4 w obrębach: Kostomłoty, Piotrowice, Samborz, Piersno, Jenkowice, Zabłoto, Jakubkowice, Czechy, Siemidrożycze, Szymanowice, Świdnica Polska, Wilków Średzki, Samsonowice, preferowane funkcje to: usługi, rzemiosło, rolnictwo, działalność produkcyjna, obsługa komunikacji oraz mieszkalnictwo,

B) **strefa południowa** (funkcja rolniczo-produkcyjna) - obejmująca głównie tereny rolne zlokalizowane na południe od autostrady A4 w obrębach: Wichrów, Paździorno, Mieczków, Osiek, Bogdanów, Godków, preferowane funkcje to: rolnictwo, produkcja, usługi, rzemiosło, mieszkalnictwo,

C) **strefa północno-wschodnia** (funkcja rolniczo-mieszkaniowa) – obejmująca głównie tereny rolne w obrębach: Budziszów, Sikorzyce, Lisowice, Chmielów, Ramułowice, Karczyce, Jarząbkowice, preferowane funkcje to: rolnictwo, usługi, rzemiosło, mieszkalnictwo.

Rysunek 4 – Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kostomłoty
Źródło: opracowanie własne

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Głównym celem modelowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest określenie wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi elementami tej struktury i między tymi elementami a obszarem jako całością oraz kształtowanie tych relacji w sposób zrównoważony. Określenie i zdelimitowanie elementów składających się na strukturę gminy służy również określeniu pożądanych kierunków rozwoju i funkcjonowania poszczególnych jej elementów.

Obszary strategicznej interwencji

Rozwój społeczno-gospodarczy odbywa się w przestrzeni, która stanowi jego istotne uwarunkowanie mające wpływ na dostępność materialnych i niematerialnych czynników rozwoju, a które składają się na kapitał terytorialny obszaru. Kapitał ten budowany jest przez elementy stanowiące o potencjale konkurencyjnym danego terytorium, do których można zaliczyć m. in.: zasoby środowiska, dobra publiczne, dobra prywatne, kapitał ludzki, kapitał społeczny, kapitał relacyjny, zasoby organizacyjne. Jednocześnie, czynniki rozwoju mogą tworzyć zarówno określone zasoby, jak i stanowić pewne ograniczenia rozwoju. W związku z tym, programując politykę rozwoju ukierunkowuje się ją na wykorzystanie i wzmocnienie elementów/czynników zasobowych, jak i minimalizację negatywnych skutków ograniczeń rozwojowych.

Obszary strategicznej interwencji

Uznanie terytorialnej różnorodności w osiąganiu ogólnych celów rozwojowych, tj. potrzeby różnicowania sposobów osiągania tych celów i odmiennych priorytetów dla poszczególnych części terytorium jest przejawem polityki opartej na podejściu problemowym. Podstawą określenia wymiaru terytorialnego jest paradygmat polityki rozwoju, określony w krajowych dokumentach strategicznych, m.in. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR). Model ten zakłada zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo - rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony. Odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji, w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów, przełożyło się na wyznaczenie krajowych i regionalnych obszarów strategicznej interwencji (OSI) oraz na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Kostomłoty:

Struktura przestrzenna:

- podnoszenie jakości życia i zamieszkania,
- ochronę wartości historycznych i kompozycyjnych,
- uzupełnianie historycznej kompozycji przestrzennej i kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych z dbałością o elementy kompozycji takie jak: dominanty, osie widokowe, otwarcia, zamknięcia, narożniki,
- zachowanie ekspozycji historycznych obiektów budowlanych, osi widokowych i historycznej wysokości kształtującej sylwetkę gminy,
- wprowadzanie przestrzeni publicznych służących zapewnieniu dostępności komunikacyjnej pieszej, urządzaniu terenów zieleni publicznej lub placów,
- wyznaczanie nowych przestrzeni publicznych i przekształcanie istniejących placów i skwerów na przestrzenie przyjazne mieszkańcom poprzez: zwiększanie udziału zieleni, podnoszenie jakości nawierzchni, małej architektury, wzmocnienie funkcji społecznych,

- kształtowanie zabudowy jako wielofunkcyjnej, z możliwością wprowadzenia mieszanego sposobu użytkowania w ramach wspólnych zespołów zabudowy,
- ograniczanie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową i kształtowanie krajobrazu poprzez strefowanie zabudowy na styku z istniejącymi funkcjami chronionymi akustycznie poprzez tworzenie pasów ochronnych, w tym wielopiętrowej zieleni izolacyjnej lub granic przestrzennych,
- zastosowanie działań przestrzennych służących ograniczaniu niskiej emisji i poprawie stanu środowiska poprzez zwiększanie powierzchni obszarów biologicznie czynnych, stosowanie energooszczędnej i niskoemisyjnej infrastruktury, rozbudowę systemów proekologicznych form transportu (ścieżki rowerowe, ciągi piesze, transport zbiorowy),
- na obszarze uzdrowiska statutowego ochrona przed zabudową terenów: warunkujących zachowanie powierzchniowej infiltracji wód na poziomie umożliwiającym naturalną odnowę złóż wód mineralnych oraz naturalnych kanałów przewietrzania gminy,
- Wskazanie obiektów regionalnej architektury drewnianej wraz z otoczeniem do objęcia ochroną konserwatorską (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w gminnej ewidencji zabytków). Wprowadzenie zapisów w zakresie zasad ochrony obiektów regionalnej architektury drewnianej.
- Wskazanie węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej zintegrowanych ze szlakami turystycznymi prowadzącymi w obszarze gminy.
- Zintegrowanie systemu szlaków turystycznych w obszarze pogranicza i wskazanie powiązań z systemami tras turystycznych po stronie czeskiej.
- Określenie warunków i wskaźników lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na dachach i zadaszeniach obiektów przy określaniu wytycznych dla terenów przeznaczanych pod zabudowę usługową i produkcyjną, w szczególności wyznaczanych na obszarach optymalnej lokalizacji nowych inwestycji.
- Ustalanie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów oraz wytycznych umożliwiających:
  - stosowanie rozwiązań renaturalizacyjnych koryt cieków i ich brzegów oraz spowalniających spływ wody w cieku (zakola, meandry),
  - utrzymanie w użytkowaniu rolniczym terenów podmokłych,
  - odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych.

Kształtowanie zieleni:

- zapewnienie terenom zabudowy mieszkaniowej dostępności do terenów publicznej zieleni urządzonej,
- zwiększanie udziału zieleni, w szczególności drzew i krzewów w pasach drogowych,
- zachowanie istniejących kompleksów leśnych w dotychczasowym użytkowaniu wraz z ich uzupełnianiem, w tym dostosowywaniem sadzonych gatunków drzew do warunków siedliskowych,
- wyznaczanie stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe i infrastrukturę turystyczną,
- podporządkowanie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych walorom przyrodniczym,
- planowanie elementów zielonej infrastruktury z zachowaniem ciągłości na styku z sąsiadującymi gminami.

Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jako podstawowego paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię ciepłą w zakresie rozwiązań indywidualnych i grupowych,
- zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków komunalnych na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych na rozwój zabudowy poprzez rozwiązania zbiorcze,
- zapewnienie zintegrowanego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej z infrastrukturą energetyczną, wodnokanalizacyjną i transportową,
- realizowanie sieci energetycznych jako podziemnych na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych pod rozwój zabudowy,
- ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo,
- wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznych, w tym szerokopasmowych, i systemów łączności bezprzewodowej,
- uwzględnienie ustaleń przestrzennych z zakresu małej retencji,
- wskazywanie w dokumentach planistycznych obiektów i obszarów, które powinny uzyskać ustawową formę ochrony zabytków (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Fotografia: Park w Piotrowicach/ UG

8. SYSTEM REALIZACJI

Skuteczna realizacja wyznaczonych celów i kierunków działań dokumentu Strategii zależeć będzie od prawidłowego ustanowienia systemu zarządzania procesami rozwojowymi i włączenia w te działania szerokiego grona interesariuszy wszystkich szczebli administracji publicznej oraz sektora pozarządowego i gospodarczego. Poza określeniem systemu instytucjonalnego również ważne będzie zarysowanie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji Strategii. Ze względu na długoterminową perspektywę wdrażania Strategii opisano główne założenia systemu, a szczegółowe rozwiązania będą ustalane według potrzeb wraz z postępem prac.

System wdrażania

Wdrażanie *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* stanowić będzie proces ciągły, wymagający monitoringu zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do możliwości w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych. Uzależnione będzie ono także od aktualnych i przyszłych uwarunkowań organizacyjnych oraz finansowych tworzących ją jednostek samorządowych. Realizacja określonej w *Strategii* wizji rozwoju i celów strategicznych wymaga zaangażowania i szerokiej współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, instytucjami kultury, sportu i rekreacji, edukacji, pomocy społecznej, podmiotami gospodarczymi, instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną, a także sąsiadującymi jednostkami samorządowymi. Oparta na partnerskich relacjach współpraca jest gwarantem sukcesu realizacji *Strategii*. Mieszkańcy Gminy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe są jednocześnie adresatami celów strategicznych i przypisanych im priorytetów działania, jak również istotnym partnerem w ich realizacji. Dlatego obszary strategicznej interwencji odnoszą się do wszystkich interesariuszy, na co wskazuje poniższa tabela.

Tabela 5 Udział interesariuszy we wdrażaniu poszczególnych obszarów strategicznej interwencji na terenie Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	WYMIAR GOSPODARCZY	WYMIAR PRZESTRZENNY	WYMIAR SPOŁECZNY
INTERESARIUSZE			
środowisko	✓	✓	✓
dzieci	✓	✓	✓
młodzież, studenci	✓	✓	✓
dorośli	✓	✓	✓
seniorzy	✓	✓	✓
mieszkańcy	✓	✓	✓
turyści	✓	✓	✓
przedsiębiorcy	✓	✓	✓
inwestorzy	✓	✓	✓
rolnicy	✓	✓	✓
organizacje pozarządowe	✓	✓	✓
administracja publiczna	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

Dokument *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty 2022-2030* określa cele strategiczne i priorytety działania istotne dla rozwoju i poprawy jakości życia na terenie Gminy Kostomłoty. W strategii wskazane zostały konkretne cele i priorytety przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w zakresie ich realizacji.

Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie *Strategii*

Wdrażanie celów i kierunków działań *Strategii* polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Rada Gminy, która odpowiada za:

- zatwierdzenie *Strategii*,
- zatwierdzenie zmian *Strategii*,
- zatwierdzenie raportów z realizacji *Strategii*,
- nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie gminy, który zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym obejmuje podsumowanie działalności w zakresie realizacji *Strategii*.

Wójt Gminy, który odpowiada za:

- nadzór nad realizacją celów i kierunków działań przyjętych w *Strategii*,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w *Strategii* poprzez uwzględnienie ich w budżecie Gminy, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- monitoring, ocenę realizacji oraz opracowanie zmian *Strategii*,
- opracowywanie raportów z realizacji *Strategii*,
- inicjowanie procedury zmiany *Strategii*.

Interesariuszami wdrażania *Strategii*, którzy odpowiadają za:

- realizację zadań wynikających ze *Strategii*,
- wnioskowanie o zmiany w *Strategii*,
- dostarczanie danych do monitorowania oraz oceny wdrażania *Strategii*.

Proces monitorowania *Strategii* prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych wskaźników, w szczególności opisanych w rozdziale *Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia*,
- przygotowanie i przedkładanie raportów z przebiegu realizacji *Strategii* w ramach raportu o stanie gminy, zgodnie z art. 28a ustawy o samorządzie gminnym.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych celów kierunków działań *Strategii* i dostarczyć danych do działań ewaluacyjnych.

Organem nadzorującym wdrażanie *Strategii* jest Wójt Gminy Kostomłoty.

Tabela 6 Jednostki odpowiedzialne za wdrożenie Strategii

Nazwa	Jednostka odpowiedzialna	Produkt	Termin
Nadzór	Wójt Gminy Kostomłoty	nadzór	na bieżąco do 2030
Wdrażanie	Wójt Gminy Kostomłoty	realizacja celów strategicznych	na bieżąco do 2030
	Wójt Gminy Kostomłoty	realizacja priorytetów, działań i inwestycji	na bieżąco do 2030
Monitoring	Wójt Gminy Kostomłoty	Raport o stanie Gminy Kostomłoty	co roku w terminie do 31 maja
Ocena stanu realizacji	Wójt Gminy Kostomłoty	Raport z realizacji Strategii	co 4 lata, końcowy raport w roku 2030
Aktualizacja / Zmiana	Wójt Gminy Kostomłoty	projekt aktualizacji / zmiany strategii	na podstawie oceny stanu realizacji

Źródło: opracowanie własne

W realizację *Strategii* w sposób pośredni, we współpracy lub poprzez inspirowanie, wspieranie i koordynowanie realizacji przedsięwzięć, zaangażowani będą Partnerzy zewnętrzni – partnerzy społeczno-gospodarczy, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, instytucje badawczo-naukowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy i inni. Wśród partnerów w realizacji strategii wymienić należy także: organy administracji szczebla regionalnego i krajowego, sąsiadujące jednostki administracji publicznej, służbę zdrowia, policję, straż pożarną i innych. Partnerzy zewnętrzni będą partycypować w procesie realizacji *Strategii* w zakresie zgodnym z celami i priorytetami swojej działalności. Proces wdrażania *Strategii* w znacznym stopniu uwzględni zagadnienie partycypacji społecznej, rozumianej jako czynne włączanie społeczności lokalnych w jej realizację. Włączenie w proces opracowania strategii mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych miało również istotne znaczenie mające na celu dostosowanie dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* do ich potrzeb oraz lokalnych realiów.

Zasady opracowania i wdrażania *Strategii* to:

- ✓ równość Partnerów,
- ✓ wielopoziomowe zarządzanie,
- ✓ określony system współpracy i podział kompetencji,
- ✓ przejrzyste zasady komunikacji,
- ✓ partycypacja społeczna,
- ✓ transparentność, uczciwość, odpowiedzialność i zaangażowanie.

Spójność celów zapisanych w *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* z celami określonymi w strategicznych dokumentach o randze krajowej, regionalnej i ponadlokalnej, ma istotne znaczenie, ponieważ pozwoli korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem. W ramach analizy zbieżności celów zweryfikowano następujące dokumenty: *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku z perspektywą do 2030 roku (SOR)*, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)*, *Projekt Krajowego Planu Odbudowy (Projekt KPO)* oraz *Strategię Aglomeracji Wrocławskiej*.

Cele strategiczne określone w *Strategii* są spójne z podstawowymi dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym.

Tabela 7 Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 z celami określonymi w strategicznych dokumentach o randze krajowej i regionalnej

Cele strategiczne	SOR	Projekt KPO	KSRR	Strategia WD
1.1. Przedsiębiorcze Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
1.2. Cyfrowe Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
1.3. Innowacyjne Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
2.1. Zielone Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
3.1. Przyjazne Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
3.2. Profesjonalne Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
3.3. Aktywne Kostomłoty	✓	✓	✓	✓
3.4. Bezpieczne Kostomłoty	✓	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8 Macierz wdrażania

Cele strategiczne i priorytety	Jednostka odpowiedzialna za koordynację i realizację		Rodzaje beneficjentów, w tym uprawnionych	Źródła finansowania	Termin realizacji
Cel strategiczny 1. Przedsiębiorcze Kostomłoty					
Kierunek działania 1.1.: Rozwój przedsiębiorczości, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich -Referat Inwestycji, Nieruchomości, Rolnictwa i Ochrony Środowiska - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - Referat Finansowy	–JST – jednostki organizacyjne JST – jednostki współpracujące – mieszkańcy – organizacje pozarządowe – przedsiębiorcy – inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Kierunek działania 1.2.: Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu					2030
Cel strategiczny 2. Cyfrowe Kostomłoty					
Kierunek działania 2.1.: Poprawa łączności cyfrowej	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Inwestycji, Nieruchomości, Rolnictwa i Ochrony Środowiska - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Kierunek działania 2.2.: Rozwój oraz upowszechnianie e-administracji, z uwzględnieniem zwiększenia zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej					2030
Cel strategiczny 3. Innowacyjne Kostomłoty					
Kierunek działania 3.1.: Rozwój i wsparcie podejścia innowacyjnego	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Referat Inwestycji, Nieruchomości, Rolnictwa i Ochrony Środowiska - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030

Cel strategiczny 4. Zielone Kostomłoty					
Kierunek działania 4.1.: Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy w zakresie ekologii	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Referat Inwestycji, Nieruchomości, Rolnictwa i Ochrony Środowiska - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - Referat Finansowy - Zakład Gospodarki Komunalnej w Kostomłotach Sp. z o.o.	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Kierunek działania 4.2.: Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego oraz ochrona zasobów przyrodniczych					
Kierunek działania 4.3.: Poprawa estetyki gminy					2030
Cel strategiczny 5. Przyjazne Kostomłoty					
Kierunek działania 5.1.: Dbłość o ochronę zdrowia mieszkańców Gminy	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Rada Seniorów - Gminna Biblioteka Publiczna Kostomłoty -Zakład Usług Medycznych	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Kierunek działania 5.2.: Wsparcie, integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących					2030
Kierunek działania 5.3.: Poprawa warunków życia mieszkańców Kostomłotów					2030
Cel strategiczny 6. Profesjonalne Kostomłoty					
Kierunek działania 6.1.: Profesjonalizacja usług samorządu	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Cel strategiczny 7. Aktywne Kostomłoty					

Kierunek działania 7.1.: Aktywizacja mieszkańców Gminy	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Rada Seniorów - Gminna Biblioteka Publiczna Kostomłoty	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030
Kierunek działania 7.2.: Rozwój mieszkańców i ich współpracy					2030
Cel strategiczny 8. Bezpieczne Kostomłoty					
Kierunek działania 8.1.: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i odwiedzających	Wójt Gminy Kostomłoty	- Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach - Komendant Gminny Ochrony Przeciwpowarowej	–JST –jednostki organizacyjne JST –jednostki współpracujące –mieszkańcy –organizacje pozarządowe –przedsiębiorcy –inni	JST, środki krajowe i europejskie, środki prywatne, inne CP5	2030

Źródło: opracowanie własne

Instrumenty wdrażania

W celu zwiększenia efektywności i skoordynowania wdrażania *Strategii* i realizacji usług publicznych wskazuje się system instrumentów jej wdrażania. Ma on za zadanie zwiększenie spójności i zmniejszenie liczby funkcjonujących dokumentów, w celu ułatwienia realizacji określonych celów i kierunków działania oraz zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych. *Strategia Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* wraz ze: studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, branżowymi strategiami, programami i planami oraz wieloletnimi prognozami finansowymi stanowią podstawowe dokumenty realizacji polityki rozwoju w Gminie Kostomłoty. Wdrażanie *Strategii* będzie wymagać stopniowego dostosowywania i aktualizowania lokalnych dokumentów strategicznych do jej zapisów pod kątem spójności celów i projektów. Dla każdego z wyróżnionych celów strategicznych mogą być tworzone zintegrowane dokumenty o charakterze kierunkowym lub wykonawczym. Powstanie tych dokumentów może być wymagane przepisami prawa lub może stanowić odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze aglomeracji potencjały i wyzwania. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych obejmują tworzenie długookresowych polityk oraz średniookresowych i krótkookresowych programów lub planów zgodnych ze *Strategią Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030*, w postaci: syntetycznych i zwięzłych dokumentów tekstowych, napisanych przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie, obejmujących: syntetyczną diagnozę strategiczną, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działania, system realizacji, monitoringu i ewaluacji.

Tabela 9 Dokumenty powiązane ze Strategią

Cel strategiczny	Dokumenty podstawowe	Dokumenty programowe i wdrożeniowe
1. Przedsiębiorcze Kostomłoty	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2021- 2030
2. Cyfrowe Kostomłoty		
3. Innowacyjne Kostomłoty		Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kostomłoty
4. Zielone Kostomłoty		Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kostomłoty Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kostomłoty Program usuwania wyrobów zawierających azbest , stosowanych na terenie Gminy Kostomłoty Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2021- 2030
5. Przyjazne Kostomłoty		Roczny Program Współpracy Gminy Kostomłoty z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Kostomłotach Sp. z o.o. na lata 2020-2025 Program wspierania rodziny na lata 2021 - 2023 w Gminie Kostomłoty Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2021- 2030
6. Profesjonalne Kostomłoty		

7. Aktywne Kostomłoty		Program osłonowy Korpus Wspiera Seniora na 2022r. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostomłoty na lata 2016-2022
8. Bezpieczne Kostomłoty		Program usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Kostomłoty Gminny Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostomłoty Program Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie, w Gminie Kostomłoty na lata 2022-2026 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kostomłoty

Źródło: opracowanie własne

Dla usprawnienia procesu wdrażania i monitoringu, przyjmuje się zastosowanie przedstawionego poniżej formularza:

KARTA PROJEKTU realizowanego w ramach Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030	
NAZWA PROJEKTU	
ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ	
Cel strategiczny	
Cel operacyjny	
Kierunek działania	
Nazwa dokumentu wdrożeniowego	
Nazwa podstawy prawnej realizacji	ustawa/rozporządzenie/uchwała rady gminy/zarządzenie/inne
PROJEKT	
Cel projektu	
Opis	
Termin realizacji	miesiąc rok – miesiąc rok
Obszar realizacji	obszar gminy/miejscowość/ulica/inne
Koszt [zł]	
Źródło finansowania [zł]	budżet Gminy Kostomłoty /budżet Państwa/środki Unijne/krajowe (inne niż UE)/partnerstwo publiczno-prywatne/inne
REALIZACJA	
Nazwa jednostki realizującej	
WSKAŹNIKI	
Wskaźniki rezultatu	nazwa wskaźnika [jednostka]
Wskaźniki oddziaływania	nazwa wskaźnika [jednostka]
Wskaźniki produktu	nazwa wskaźnika [jednostka]
KONTAKT	
Dane osoby sporządzającej kartę projektu	imię i nazwisko/stanowisko/nr telefonu/e-mail
Dane osoby odpowiedzialnej za realizację projektu	imię i nazwisko/nazwa jednostki/adres jednostki /stanowisko/nr telefonu/e-mail

Źródło: opracowanie własne

Ramy finansowe i źródła finansowania

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w niniejszej Strategii jest pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych kierunków działań i projektów.

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w *Strategii* będą:

- budżet Gminy Kostomłoty,
- budżet wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- fundusz pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków budżetu państwa,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki z Unii Europejskiej,
- środki krajowe,
- środki pomocowe pozyskiwane przez interesariuszy uczestniczących w realizacji *Strategii*,
- środki własne interesariuszy uczestniczących w realizacji *Strategii*.

Skuteczność wyznaczonych działań zależy zarówno od środków finansowych posiadanych przez gminę, jak i efektywności w ich dalszym pozyskiwaniu. Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej, dla których stanowi potencjalne uzasadnienie. Jako uzupełnienie środków gminnych należy wskazać aktywną współpracę z partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, które niejednokrotnie mają szersze możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe.

Ramy finansowe realizacji *Strategii* określać będzie budżet gminy. Ze względów formalnych i praktycznych nie ma możliwości określenia pozabudżetowych ram finansowania *Strategii*, w szczególności w zakresie podmiotów spoza sektora finansów publicznych.

Wdrażanie *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* stanowi obszar wielostronnej współpracy administracji publicznej, podmiotów gospodarczych, instytucji oraz mieszkańców, co przekłada się na szerokie spektrum możliwych źródeł finansowania jej realizacji, a wieloletnia perspektywa wymaga uwzględnienia wielu instrumentów finansowych. Podstawowymi źródłami finansowania realizacji celów strategicznych i przyporządkowanych im priorytetów wynikających z planu strategicznego zawartego w *Strategii* będą między innymi:

- budżet własny Gminy Kostomłoty,
- środki zewnętrzne: fundusze celowe, środki samorządu województwa, budżetu państwa, środki pochodzące z instrumentów finansowych Unii Europejskiej, środki pochodzące z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- inne.

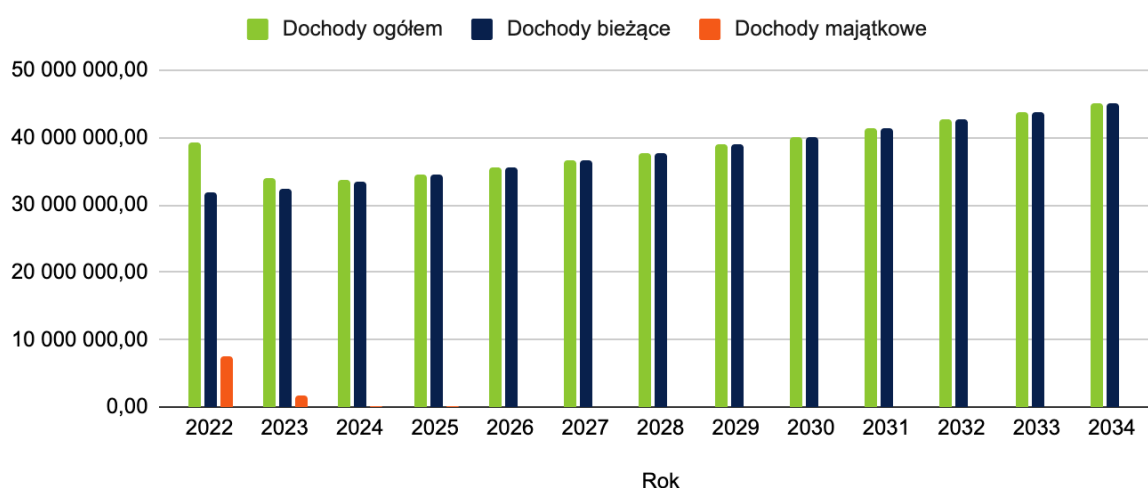
Prognozowane dochody Gminy w podziale na dochody bieżące i majątkowe przedstawiono poniżej.

Tabela 10 Prognoza dochodów Gminy Kostomłoty

Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Dochody majątkowe
2022	39 280 218,87	31 826 093,48	7 454 125,39
2023	34 100 000,00	32 500 000,00	1 600 000,00
2024	33 600 000,00	33 500 000,00	100 000,00
2025	34 600 000,00	34 500 000,00	100 000,00
2026	35 600 000,00	35 600 000,00	0,00
2027	36 600 000,00	36 600 000,00	0,00
2028	37 700 000,00	37 700 000,00	0,00
2029	39 000 000,00	39 000 000,00	0,00
2030	40 200 000,00	40 200 000,00	0,00
2031	41 500 000,00	41 500 000,00	0,00
2032	42 600 000,00	42 600 000,00	0,00
2033	43 900 000,00	43 900 000,00	0,00
2034	45 200 000,00	45 200 000,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XLI/343/21 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kostomłoty

Dochody

Rysunek 5 Prognoza dochodów Gminy Kostomłoty

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XLI/343/21 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kostomłoty

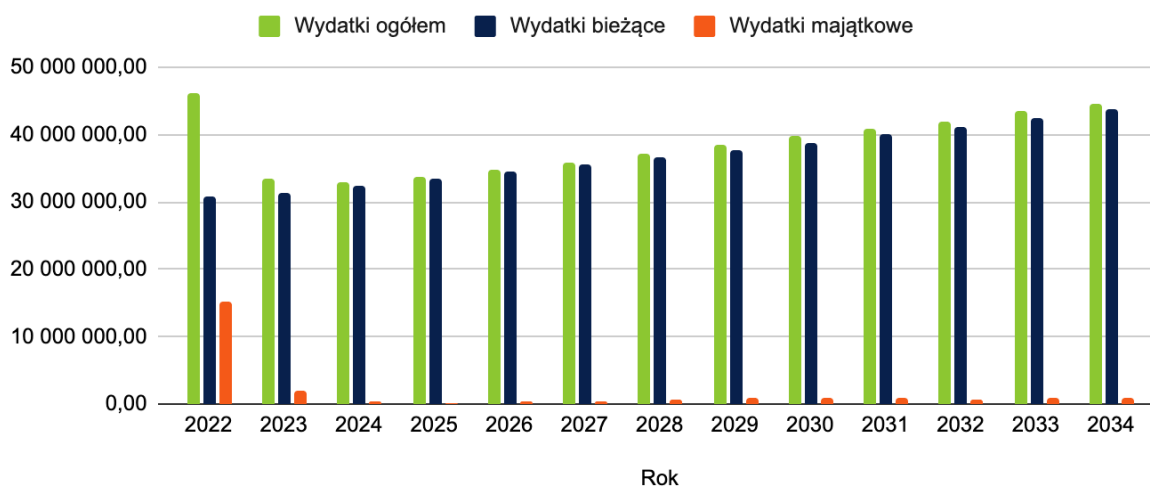
Prognozę wydatków Gminy Kostomłoty w podziale na wydatki bieżące i majątkowe przedstawiono poniżej.

Tabela 11 Prognoza wydatków Gminy Kostomłoty

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
2022	46 096 179,95	30 761 125,47	15 335 054,48
2023	33 454 790,00	31 471 587,00	1 983 203,00
2024	32 809 395,00	32 500 000,00	309 395,00
2025	33 760 000,00	33 500 000,00	260 000,00
2026	34 800 000,00	34 500 000,00	300 000,00
2027	35 800 000,00	35 530 000,00	270 000,00
2028	37 200 000,00	36 600 000,00	600 000,00
2029	38 500 000,00	37 700 000,00	800 000,00
2030	39 700 000,00	38 830 000,00	870 000,00
2031	41 000 000,00	40 000 000,00	1 000 000,00
2032	41 985 263,40	41 200 000,00	785 263,40
2033	43 400 000,00	42 400 000,00	1 000 000,00
2034	44 700 000,00	43 700 000,00	1 000 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XLI/343/21 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kostomłoty

Wydatki

Rysunek 6 Prognoza wydatków Gminy Kostomłoty

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XLI/343/21 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kostomłoty

Ograniczenia budżetowe, nowe zadania przerzucane na samorządy, traktować należy jako zasadnicze zagrożenie dla powodzenia polityki rozwojowej, stąd działania samorządów nakierowane powinny być na pozyskiwanie zewnętrznych środków pomocowych na działania rozwojowe przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego wkładu własnego. Trwająca epidemia COVID-19 to również wyzwanie dla samorządowych finansów. Wpływy do gminy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) to największe i najważniejsze wpływy ujęte w samorządowych budżetach. Dlatego też niższe wpływy z tego tytułu znacząco mogą utrudnić realizację przyjętego budżetu, co obecnie obserwujemy. Dochodów mniejszych niż zakładano należy spodziewać się również w przypadku podatku od osób prawnych (CIT). Stąd niezwykle istotne jest zapewnienie ram dla rozwoju przedsiębiorczości. Zmniejszenie dochodów ma istotny wpływ na zdolność do regulowania bieżących zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto spadek dochodów własnych ma wpływ również na zdolność kredytową i zdolność do finansowania inwestycji, co wynika ze wskaźnika zawartego w artykule 243 ustawy o finansach publicznych.

Szansą dla pełnej realizacji kierunków działań wyznaczonych przez *Strategię* są więc zewnętrzne źródła finansowania, w tym pochodzące z regionalnych, krajowych i europejskich instytucji, programów, funduszy i instrumentów finansowych. Istotny czynnik decydujący o pełnym osiągnięciu zakładanych celów strategicznych stanowić będzie aktywność Urzędu Gminy Kostomłoty w pozyskiwaniu środków zewnętrznych niezbędnych do wsparcia finansowego *Strategii*, co wymagać będzie stałego ich monitorowania i aktywnego uczestnictwa w ich pozyskiwaniu oraz odpowiedniego przygotowania pracowników w zakresie opracowywania wniosków aplikacyjnych, pochodzących ze środków Unii Europejskiej, zwłaszcza z Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027, ale również innych programów dostępnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Prace nad *Strategią* były realizowane w szczególnym momencie, na przełomie dwóch perspektyw finansowania środków unijnych. Rozpoczynająca się perspektywa obejmie lata 2021-2027, a więc będzie się pokrywać z okresem realizacji *Strategii*. Jednocześnie dokumenty programowe większości programów krajowych i europejskich są nadal w fazie konsultacji, co powoduje, że ramy finansowe *Strategii* można określić jedynie kierunkowo, jako źródła finansowania, przy braku możliwości szacunku ich skali.

System monitorowania i ewaluacji

Efektywnej realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030* służyć będzie element zarządzania procesem strategicznym w postaci systemu monitoringu w zakresie stopnia realizacji celów strategicznych oraz rzeczowo-finansowego wykonania kierunków działań. Proces monitoringu będzie polegał na systematycznej obserwacji zmian zachodzących w ramach wdrażania określonych celów strategicznych. Ponadto analiza i interpretacja danych pozwolą na dostosowanie podejmowanych działań do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i zdiagnozowanych potrzeb.

Poziomy monitoring

Monitoring realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 będzie prowadzony na dwóch poziomach:

- celów strategicznych według stopnia realizacji zestawu wskaźników rezultatu i oddziaływania oraz analizy danych zastanych,
- priorytetów inwestycyjnych – na podstawie zestawu wskaźników produktu oraz informacji na temat realizacji rzeczowej i finansowej zadań, projektów strategicznych i komplementarnych.

System sprawozdawczości

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, corocznie w terminie do 31 maja Wójt Gminy Kostomłoty, składa Radzie Gminy Raport o stanie Gminy Kostomłoty, zawierający podsumowanie działalności w zakresie realizacji *Strategii* w roku poprzedzającym. Dokumentem pomocnym w procesie monitoringu i ewaluacji będzie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030, który będzie opracowywany w połowie okresu obowiązywania *Strategii* w celu weryfikacji skuteczności realizacji określonych w niej celów strategicznych lub w razie konieczności wynikającej ze zmieniających się okoliczności. Jednostką odpowiedzialną za koordynację monitoringu czyni się Urząd Gminy Kostomłoty - Referat Promocji, Infrastruktury i Funduszy Zewnętrznych - PIFZ. Instrumenty monitoringu, w postaci raportów, poprzez Strategiczną Kartę Wyników i informację nt. działań wykonanych w toku wdrażania *Strategii*, będą wskazywać stan jej realizacji i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących.

Tabela 12 Jednostki odpowiedzialne

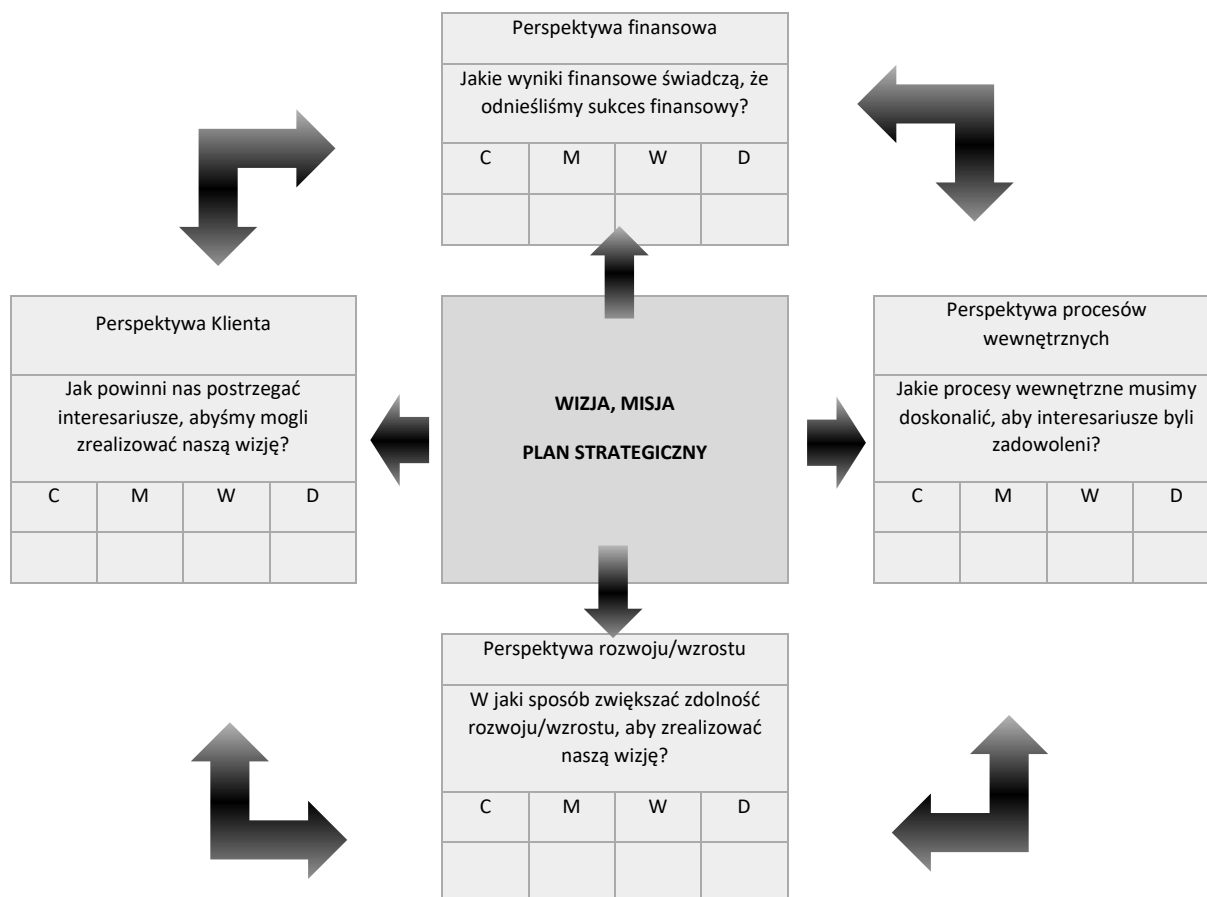
Nazwa	Jednostka odpowiedzialna	Produkt	Termin
Monitoring	Urząd Gminy Kostomłoty	Raport o stanie Gminy Kostomłoty	co roku w terminie do 31 maja
Ocena stanu realizacji	Urząd Gminy Kostomłoty	Raport z realizacji Strategii	co 4 lata oraz raport końcowy w 2030 roku

Źródło: opracowanie własne

Strategiczna Karta Wyników (SKW) to koncepcja monitorowania strategii w długoterminowej perspektywie, wykorzystująca spójny system finansowych i pozafinansowych wskaźników do bieżącej oceny stanu. Zakłada ona przedstawienie strategii w postaci zestawu mierzalnych celów niezbędnych do realizacji wizji i misji, i służy do zapewnienia spójności między celami, a podejmowanymi działaniami, kontroli efektów działań strategicznych i oddziaływania motywującego. Na Strategiczną Kartę Wyników składają się perspektywy:

- finansowa – obejmująca wskaźniki budżetowe, umożliwiające ocenę efektów finansowych wdrożonej strategii, określająca wpływ sposobu realizowanej strategii na kondycję ekonomiczną,

- interesariuszy – prezentująca obszary, w których plan strategiczny wskazuje konkurencję i wykorzystuje wskaźniki odzwierciedlające udział w obsłudze klientów, poziom ich zadowolenia,
- procesów wewnętrznych – przedstawiona za pomocą wskaźników odnoszących się do procesów tworzących wartość dla interesariuszy,
- rozwoju/wzrostu – przedstawiona za pomocą wskaźników prezentujących podstawy długoterminowego rozwoju i doskonalenia.

C – cele, M – mierniki, W – wielkości celów, D – działania.

Rysunek 7 – Perspektywy Strategicznej Karty Wyników (SKW)

Źródło: opracowanie własne

System wskaźników

System monitoringu poprzez zestaw wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznym systemie sprawozdawczości Urzędu GminyKostomłoty, których przykłady wskazano poniżej, umożliwi efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii:

- wskaźniki oddziaływania – długookresowy wynik realizacji strategii,
- wskaźniki rezultatu – bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno-ekonomiczne, uzyskany natychmiast po zakończeniu projektu,
- wskaźniki produktu – bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami.

Aktualizacja i zmiana

Aktualizacje oraz zmiany *Strategii* będą dokonywane Uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta. Podstawą ewentualnych zmian będą wyniki Raportów z realizacji *Strategii* oraz wnioski *Zespołu ds. aktualizacji Strategii Rozwoju*.

Ewaluacja Strategii

W związku z postanowieniami art. 10f. 5. ustawy o samorządzie gminnym – *Strategia* podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy, bądź jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Realizowane będą następujące rodzaje ewaluacji:

1. Ewaluacja mid-term

Z uwagi na okres wdrażania *Strategii* do 2030 r. zasadne jest przeprowadzenie ewaluacji „połówkowej” tzw. mid-term, tj. w 2026 r. Celem badania w połowie okresu realizacji jest ocena wstępnych wyników realizacji, takich jak: osiągnięte na danym etapie wdrażania produkty, rezultaty, stopień osiągnięcia celów, wykorzystanie środków finansowych oraz system wdrażania i monitorowania. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji mid-term podejmie Wójt Gminy Kostomłoty.

2. Ewaluacja ex-post

Po zakończeniu okresu realizacji *Strategii* zostanie przeprowadzona ewaluacja *ex-post*. Jest to badanie podsumowujące, którego głównym celem jest określenie trwałości zrealizowanych działań oraz stopnia ich oddziaływania. Istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych w *Strategii* celów oraz ocena, na ile udało się je osiągnąć. Wyniki ewaluacji *ex-post* służą nie tylko kompleksowemu podsumowaniu realizacji *Strategii*, lecz również powinny stanowić istotne źródło informacji w strategicznym planowaniu interwencji publicznych w kolejnych latach. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji *ex-post* podejmie Wójt Gminy.

3. Ewaluacja on-going (według potrzeb)

Ocena realizacji *Strategii* typu on-going może zostać przeprowadzona w każdym momencie jej wdrażania, w sytuacji, gdy nastąpi konieczność potwierdzenia występowania przesłanek, o których mowa art. 10f. 5. ustawy o samorządzie gminnym. O potrzebie przygotowania ewaluacji on-going zdecyduje Wójt Gminy Kostomłoty.

Za dokumenty wykonawcze uznaje się plany, programy, do których kompetencje do zatwierdzenia z tytułu przepisów prawa ma Rada Gminy Kostomłoty lub Wójt. Zaprezentowane wytyczne mają zastosowanie do dokumentów wykonawczych opracowywanych lub aktualizowanych po dacie przyjęcia *Strategii*.

1. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej monitoringu (jeżeli dotyczy) zaleca się uwzględnienie odpowiednich wskaźników osiągnięcia rezultatu, które zostały wskazane w rozdziale pn. *Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia*.
2. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich zarządzania (jeżeli dotyczy) zaleca się włączenie interesariuszy *Strategii* w procesy przepływu informacji w zakresie opracowania i wdrażania przedmiotowych planów i programów.
3. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich realizacji zaleca się wskazanie spójności tych dokumentów z niniejszą *Strategią*.

4. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w przedmiotowej *Strategii*.
5. Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.

Tabela 13 Strategiczna Karta wyników

Perspektywa	Cel	Nazwa wskaźnika	Źródło	Jednostka
Finansowa	1.	dochody ogółem	GUS	Urząd Gminy Kostomłoty
	1.	udział dochodów własnych ogółem	GUS	Urząd Gminy Kostomłoty
Interesariuszy	3.	noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców	GUS	Urząd Gminy Kostomłoty
Procesów wewnętrznych	3.	liczba zrealizowanych wspólnych projektów rozwojowych	UG	Urząd Gminy Kostomłoty
Rozwoju/wzrostu	1.	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych na 1 mieszkańca	GUS	Urząd Gminy Kostomłoty

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 Macierz wskaźników rezultatu, oddziaływania i produktu

Cel strategiczny		Nazwa wskaźnika	Źródło	Jednostka	Wartość bazowa 2022	Wartość docelowa 2030	Termin realizacji
1. Przedsiębiorcze Kostomłoty	1.1.	udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych [mln zł]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	105 %	2030
		liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców [podm. gosp.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110 %	2030
		liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności [os.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojonych [ha]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	130%	2030
		liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) [%]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
	1.2.	liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców [podm. gosp.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	130%	2030
		instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030

2. Cyfrowe Kostomłoty	2.1.	Ilość procesów realizowanych elektronicznie w Urzędzie	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
	2.2.	ilość miejsc z wolnym WiFi na terenie Gminy	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
3. Innowacyjne Kostomłoty	3.1.	Ilość projektów innowacyjnych realizowanych przez Urząd Gminy	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
4. Zielone Kostomłoty	4.1.	Ilość osób biorących udział w projektach proekologicznych	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	130%	2030
	4.2.	liczba zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		liczba zmodernizowanych energetycznie budynków użyteczności publicznej [ob.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		liczba zainstalowanych lamp oświetlenia ulicznego o wysokiej efektywności energetycznej [szt.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
	4.3.	powierzchnia zrewitalizowanych obszarów, w tym poprzemysłowych i zielonych [ha]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
5. Przyjazne Kostomłoty	5.1.	Liczba osób korzystających z ośrodków ochrony zdrowia	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
	5.2.	gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej ze względu na kryterium dochodowe	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	105%	2030

		[gosp.]					
		liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (dot. osób starszych) [os.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		wdrożenie standardów dostępności: Dostępność Plus	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
	5.3.	średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		liczba lokali socjalnych w zasobach komunalnych gminy [szt.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem [km]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	90%	2030
		udział dzieci w wieku przedszkolnym (3 do 5 lat) objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		zdawalność egzaminów ósmoklasisty [%]: - j. polski - matematyka - j. angielski	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
	6.1.	6. Profesjonalne Kostomłoty	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030

7. Aktywne Kostomłoty	7.1.	liczba imprez kulturalnych (artystyczno-rozrywkowych) zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		liczba osób biorących udział w imprezach kulturalnych (artystyczno-rozrywkowych) [osób]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		liczba zmodernizowanych obiektów sportowych [ob.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		liczba zmodernizowanych obiektów kulturalnych [ob.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		liczba turystycznych obiektów noclegowych [ob.]	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	110%	2030
		liczba zrewitalizowanych parków wiejskich (szt.)	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	130%	2030
	7.2.	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. Mieszkańców	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030
		liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych w ciągu roku [os.]	UG	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120 %	2030
8. Bezpieczne Kostomłoty	8.1.	Ilość wypadków komunikacyjnych	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	90%	2030
		Ilość zamontowanych punktów świetlnych	BDL	Urząd Gminy Kostomłoty	100 %	120%	2030

Źródło: opracowanie własne

System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w procesie wdrażania Strategii obejmuje proces, na który składa się identyfikacja czynników ryzyka, która powinna być systematycznie powtarzana podczas realizacji projektu. Zdefiniowane ryzyka powinny zostać poddane kwalifikacji polegającej na ocenie i określeniu: rodzaju ryzyka, prawdopodobieństwa jego wystąpienia, istotności, przewidywanych skutków w przypadku wystąpienia oraz wskazaniu reakcji na ryzyko. Uwzględnienie zarządzania ryzykiem w procesie planowania strategicznego pozwala na ograniczenie nieprzewidzianych okoliczności mogących mieć wpływ na realizację założonych celów. Umożliwia ono podejmowanie z wyprzedzeniem działań pozwalających ograniczyć wystąpienia ryzyka i jego wpływu na planowane do realizacji zadania. Systematyczny monitoring obejmować powinien już zidentyfikowane czynniki ryzyka, jak również nowe, mogące pojawić się w przyszłości.

Analiza możliwych do wystąpienia ryzyk, mogących mieć wpływ na realizację dokumentu *Strategii*, jego poszczególnych celów, jak i kierunków działania, zawarta w rejestrze ryzyk w tabeli poniżej, objęła: wskazanie kategorii ryzyka, tj. jego źródeł i przyczyn, przewidywanych skutków. W 5-stopniowej skali oszacowano prawdopodobieństwa jego wystąpienia (od 1-znikome do 5-bardzo wysokie) oraz skutki (od 1-nieznaczne do 5-krytyczne), a istotność ryzyka wyliczona została jako iloczyn dwóch ww. czynników. Określenie reakcja na ryzyko objęło natomiast następujące kategorie: unikanie (U), łagodzenie (Ł), transfer (T), akceptacja (A), działanie (D), ograniczanie (O) i wycofanie (W).

Tabela 15 Rejestr ryzyk dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030

Lp.	Kategoria	Nazwa ryzyka	Przewidywane skutki	Analiza ryzyka*			Reakcja na ryzyko wraz z zakresem planowanych działań	Właściciel ryzyka	Data redukcji	
				P	S	I				
I.	Ryzyka zewnętrzne									
1.	Polityczne, ekonomiczne, organizacyjne	Zmiana koniunktury gospodarczej	Ograniczenie dochodów, w tym własnych jst / zwiększenie kosztów kredytu w wyniku obniżenia ratingu Polski / zmniejszenie wydatków na realizację strategii / ograniczenie zakresu realizacji Strategii	4	4	16	O A	Stale monitorowanie danych ekonomicznych oraz dochodów własnych i kosztów działalności Weryfikacja realizowanych działań, opracowanie i wdrożenie planu wdrażania umożliwiającego realizację Strategii przy uwzględnieniu zachodzących zmian i ograniczeń, intensyfikacja współpracy i pozyskiwania środków zewnętrznych.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
2.	Polityczne,	Zmiany prawa /	Zmiany podziału i zakresów	3	5	15	O	Bieżące monitorowanie propozycji zmian prawa / polityki państwa,	Urząd Gminy	2030

	legislacyjne	ustaw / rozporządzeń	kompetencji / zwiększenie ustawowego zakresu działania gminy bez wsparcia finansowego powodujące ograniczenie (organizacyjne, finansowe) możliwości realizacji strategii				A	Opracowanie planu wdrażania umożliwiającego realizację strategii przy uwzględnieniu m.in. reorganizacji zasobów, przystąpienie do aktualizacji Strategii i dostosowanie zakresu dokumentu / systemu wdrażania do zmienionych uwarunkowań.	Kostomłoty	
3.	Ekonomiczne	Niewystarczające kompetencje / brak chęci partnerów zewnętrznych do nawiązywania, utrzymywania i koordynowania efektywnej i długotrwałej współpracy	Opóźnienia lub ograniczenie zakresu realizacji Strategii / ograniczenie skuteczności realizowanych działań	4	3	12	A	Premiowanie projektów partnerskich lub projektów realizowanych we współpracy pozafinansowej z instytucjami i innymi podmiotami w ramach otwartych konkursów ofert, prowadzenie akcji edukacyjno-promocyjnych dotyczących zalet i form możliwej współpracy, upowszechnianie i wspieranie dobrych praktyk w zakresie partnerstwa.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
4.	Ekonomiczne	Wystąpienie zagrożenia kryzysowego lub pandemii	Ograniczenie środków na realizację Strategii / koncentracja działań na naprawie zaistniałej sytuacji	4	4	16	O	Opracowanie / doskonalenie planów na wypadek wystąpienia zagrożeń,	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
							A	Opracowanie planu wdrażania umożliwiającego realizację Strategii, przy uwzględnieniu zaistniałych zmian.		
5.	Ekonomiczne	Przekroczenie limitu obsługi długu wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych	Brak możliwości pozyskania finansowania zwrotnego / brak lub ograniczenie zakresu realizacji strategii	1	5	5	O	Wieloletnie planowanie, prowadzenie polityki długu, stały monitoring wskaźnika limitu obsługi długu, utrzymanie na bezpiecznym, optymalnym poziomie nadwyżki budżetowej.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
6.	Polityczne, legislacyjne	Niekompatybilność inwestycji realizowanych przez różne podmioty	Trudności w realizacji Strategii / opóźnienia w realizacji działań / niezadowolenie mieszkańców lub interesariuszy	3	3	9	O	Intensyfikacja współpracy z kluczowymi partnerami zewnętrznymi, organizacja spotkań i wymiana informacji o planowanych działaniach i inwestycjach, prowadzenie uzgodnień i określenie wspólnego planu działań.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030

							A	Działania informacyjne skierowane do mieszkańców / interesariuszy.		
7.	Polityczne, ekonomiczne	Wyjście Polski z UE / izolacja kraju	Ograniczenie dostępności środków zewnętrznych lub ich brak na realizację Strategii / konieczność zapewnienia finansowania inwestycji ze środków własnych / zmiana lub ograniczenie zakresu realizacji strategii	2	4	8	O	Monitorowanie sytuacji ekonomicznej i geopolitycznej, w tym UE,	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
							A	Weryfikacja realizowanych działań i planowanie z uwzględnieniem zmieniającej się sytuacji polityczno-gospodarczej, opracowanie i wdrożenie planu wdrażania umożliwiającego realizację strategii przy uwzględnieniu zachodzących zmian i ograniczeń, podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dochodów własnych jst, poszukiwanie różnych form finansowania działań, przystąpienie do aktualizacji strategii.		
8.	Polityczne, ekonomiczne	Nierzetelne wykonywanie zadań przez wykonawców zamówień publicznych	Opóźnienie w realizacji lub ograniczenie zakresu realizacji Strategii / niezadowolenie mieszkańców lub interesariuszy	3	3	9	O	Opracowywanie racjonalnych planów realizowanych działań, powoływanie interdyscyplinarnych zespołów przygotowujących dokumentację zamówienia publicznego, prowadzenie działań informacyjnych dla mieszkańców i interesariuszy.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
9.	Polityczne, ekonomiczne	Wydłużające się procedury administracyjne związane m.in. z: uzyskaniem pozwolenia na budowę / rozstrzygnięciem postępowania przetargowego	Opóźnienie w realizacji Strategii / niezadowolenie mieszkańców lub interesariuszy	3	3	9	O	Monitorowanie obiegu dokumentów, usprawnianie przepływu korespondencji i obiegu dokumentów.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
II.	Ryzyka wewnętrzne									

10.	Organizacyjne	Mało pozytywny wizerunek Gminy	Brak inwestorów / negatywna opinia o pracy Urzędu	3	3	9	O	Utrzymywanie właściwych relacji z interesariuszami, w tym przedsiębiorcami, wysoka kultura osobista pracowników urzędów.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
11.	Polityczne	Zmiana składu osobowego organu wykonawczego realizacji Strategii	Opóźnienie / zmiana lub ograniczenie zakresu / wstrzymanie realizacji Strategii / wydłużanie się procedury uchwalania programów wykonawczych powodujące opóźnienie realizacji strategii	3	5	15	O	Określenie kierunków działań na podstawie potrzeb analiz, dostępnej wiedzy oraz potrzeb interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych i innych), szerokie zaangażowanie interesariuszy w proces opracowywania dokumentu, budowanie porozumień na rzecz wdrażania celów Strategii ponad podziałami, politycznymi,	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
							A	Przystąpienie do aktualizacji Strategii.		
12.	Kadrowe	Trudności z utrzymaniem / pozyskaniem przez urzędy i jednostki im podległe wykwalifikowanej kadry pracowniczej / niewystarczające kompetencje i chęci do nawiązywania, utrzymywania i koordynowania efektywnej i długotrwałej współpracy / niechęć do podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników	Problemy z zapewnieniem pracowników wykonujących poszczególne zadania / braki w kwalifikacjach kadry do zapewnienia sprawnej obsługi urzędów i jednostek im podległych / brak doświadczenia w partnerskim realizowaniu projektów, nowoczesnym zarządzaniu projektami i aplikowaniu o środki / konkurencja / rozbieżność celów / opóźnienia lub ograniczenie zakresu realizacji Strategii / ograniczenie skuteczności realizowanych działań	4	3	12	O	Stworzenie poza- i finansowego systemu motywacyjnego,	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
							A	Optimalizacja organizacji pracy i wykorzystania zasobów kadrowych, prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu realizacji strategii, organizacja szkoleń dla kadry pracowniczej, egzekwowanie konieczności podnoszenia kwalifikacji zawodowych, doskonalenie kompetencji urzędników w zakresie współpracy i realizacji projektów partnerskich, upowszechnianie informacji o korzyściach współpracy i dobrych praktykach w zakresie szerokiego partnerstwa wśród urzędników i partnerów, przeniesienia wykwalifikowanej kadry pracowniczej pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, przydzielenie jednostkom odpowiedzialności za realizację poszczególnych zadań i osiągnięcie celów strategicznych.		

13.	Zarządcze	Rozproszona odpowiedzialność za realizację celów Strategii	Opóźnienie / zmiana lub ograniczenie zakresu / wstrzymanie realizacji Strategii	3	4	12	O	Angażowanie interesariuszy w realizację działań, prowadzenie działań informacyjnych dla urzędników dotyczących Strategii. organizacja cyklicznych spotkań przedstawicieli jst i interesariuszy.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
14.	Organizacyjne	Niewystarczający przepływ informacji, słaba komunikacja wewnętrzna	Niedostateczna współpraca w zakresie działań wspólnych pomiędzy partnerami, jednostkami organizacyjnymi / ograniczenie zakresu realizacji i skuteczności podejmowanych działań	4	4	12	O	Stworzenie i udoskonalanie systemu komunikacji wewnętrznej i przepływu informacji, prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do partnerów, interesariuszy, mieszkańców, organizacja szkoleń dla pracowników w zakresie komunikacji, wdrażanie rozwiązań technologicznych ułatwiających i poprawiających przepływ informacji, organizacja spotkań i wymiana informacji o planowanych działaniach i inwestycjach, prowadzenie uzgodnień i określenie wspólnego planu działań.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030
15.	Organizacyjne, kadrowe	Nieterminowe sporządzanie informacji, planów itd. przez komórki organizacyjne Urzędu / długotrwały obieg dokumentów	Opóźnienia w dostarczaniu wymaganych dokumentów, płatności	3	3	9	O	Monitorowanie obiegu dokumentów, usprawnianie przepływu korespondencji i obiegu dokumentów.	Urząd Gminy Kostomłoty	2030

* P – prawdopodobieństwo, S – skutek, I – istotność

Źródło: opracowanie własne

Fotografia: Sejmik bociani. Wichrów./ UG

9. PLAN OPERACYJNY

Zintegrowane projekty flagowe

OSI 1. WYMIAR GOSPODARCZY

Cel strategiczny 1.1.: Przedsiębiorcze Kostomłoty

Nazwa	Szkoła liderów i przedsiębiorczości
Opis	Upowszechnianie w wybranej formie organizacyjnej i zwiększanie przedsiębiorczości oraz umiejętności w zakresie tworzenia, utrzymania i rozwoju: NGO, firm, a także radzenia sobie na rynku pracy i zwiększenie kwalifikacji mieszkańców Gminy według potrzeb rynku pracy, aktywizacja mieszkańców.
Cel	Podniesienie świadomości i kwalifikacji.
Rezultat	Zwiększenie liczby firm, właścicieli, zwiększenie przychodów JST.

Cel strategiczny 1.2.: Cyfrowe Kostomłoty

Nazwa	Otwarta Strefa Wi-Fi w Gminie
Opis	Utworzenie na terenie Gminy otwartej przestrzeni Wi-Fi.
Cel	Upowszechnienie bezpłatnego dostępu do Wi-Fi.
Rezultat	Zwiększenie poziomu jakości życia i rozwoju mieszkańców gminy.

Cel strategiczny 1.3.: Innowacyjne Kostomłoty

Nazwa	Inkubator Przedsiębiorczości
Opis	Utworzenie przestrzeni dla powstających mikro i małych firm w gminie.
Cel	Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości w Gminie Kostomłoty.
Rezultat	Zwiększenie przychodów, zwiększenie lub utrzymanie populacji w gminie.

OSI 2. WYMIAR PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 2.1: Zielone Kostomłoty

Nazwa	Budowa kanalizacji sanitarnej
Opis	Kompleksowa kanalizacja sanitarna Gminy Kostomłoty oraz budowa sieci .
Cel	Bardziej przyjazna dla środowiska gmina.
Rezultat	Poprawa jakości życia mieszkańców.

OSI 3. WYMIAR SPOŁECZNY

Cel strategiczny 3.1: Przyjazne Kostomłoty

Nazwa	Rewitalizacja rynku w Kostomłotach
Opis	Zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego w zakresie społecznym, gospodarczym oraz infrastruktury oraz jego rewitalizacja. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych, prowadzona w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, realizowane na podstawie programu rewitalizacji.
Cel	Wprowadzenie nowych funkcji społecznych, poprawa infrastruktury oraz zwiększenie aktywności gospodarczej.
Rezultat	Poprawa jakości życia mieszkańców i poprawa wizerunku gminy.

Nazwa	Poszerzenie funkcji Dziennego Domu dla Seniorów
Opis	Poszerzenie funkcji Dziennego Domu dla seniorów z centrum rehabilitacyjnym i teleopieki.
Cel	Poprawa jakości życia starszych mieszkańców gminy i odciążenie rodzin w zakresie opieki.
Rezultat	Możliwość podjęcia pracy, rozwój zawodowy osób , które opiekują się seniorami oraz zwiększenie poziomu dobrostanu życia u osób starszych.

Nazwa	Utworzenie Centrum Kultury i Tradycji w Gminie Kostomłoty
Opis	Utworzenie centrum kultury i tradycji z wykorzystaniem zbiorów prywatnych.
Cel	Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury jako ważnych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru.
Rezultat	Zwiększenie poziomu poczucia tożsamości mieszkańców gminy.

Nazwa	Budowa nowej siedziby Urzędu Gminy
Opis	Budowa nowej siedziby Urzędu Gminy Kostomłoty.
Cel	Poprawa jakości obsługi mieszkańców oraz warunków pracy urzędu.
Rezultat	Podniesienie jakości pracy i obsługi petentów.

Cel strategiczny 3.4: Bezpieczne Kostomłoty

Nazwa	Przebudowa i budowa dróg gminnych wraz z budową chodników
Opis	Przebudowa i budowa infrastruktury komunikacyjnej na terenie gminy.
Cel	Poprawa dostępności komunikacyjnej.
Rezultat	Zwiększenia bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy.

Lista przykładowych projektów do realizacji w ramach Strategii:

Typy projektu: Zasięg (Z): P – ponadlokalny, L – lokalny

Rodzaj projektu (RP): D – dokument, I – infrastrukturalny, S – społeczny

Zakres projektu (ZP): P – punktowy, L – liniowy, O – obszarowy.

OSI 1. WYMIAR GOSPODARCZY

Tabela 16 Przykładowe projekty w wymiarze gospodarczym

Nazwa kierunku działania (priorytet inwestycyjny)	Nazwa przykładowego działania	Koszt szacunkowy	Typ projektu		
			Z	RP	ZP
Przygotowanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w sieć wodociągową i sieć kanalizacji sanitarnej, oświetlenie, kanalizację deszczową, drogi		do oszacowania	P, L	I	O
Utworzenie dwóch centrów logistycznych (magazynowych, przerzutowych) – północnego i południowego		do oszacowania	P, L	S	O
Utworzenie Punktu Doradztwa w obszarze przedsiębiorczości i innowacji dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych		do oszacowania	P, L	S	O
Promocja terenów inwestycyjnych w Gminie Kostomłoty		do oszacowania	P	S	O
Wykup i połączenie gruntów w strefie ekonomicznej		do oszacowania	P, L	S	O
Wybudowanie hal na wynajem z zapleczem biurowym		do oszacowania	P, L	S	O
Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży – kompetencje kluczowe na rynku pracy		do oszacowania	P, L	S	O
Wprowadzenie lekcji „przedsiębiorczości” w szkołach, prowadzonej przez samych przedsiębiorców z doświadczeniem praktycznym		do oszacowania	P, L	S	O
Opracowanie systemu ulg i preferencji dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą		do oszacowania	L	D	O
Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości		do oszacowania	P	S	L

Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników JST oraz mieszkańców regionu wraz z wymianą przestarzałego, szkodliwego dla środowiska sprzętu	do oszacowania	P, L	S	O
Implementacja usług chmurowych w Urzędzie Gminy Kostomłoty	do oszacowania	P, L	S	O
Utworzenie stref darmowego Internetu w gminie	do oszacowania	P, L	S	O
Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowej	do oszacowania	P, L	S	O
Wdrożenie e-usług publicznych w Gminie Kostomłoty	do oszacowania	P, L	S	O
Kampania promocyjna zwiększająca świadomość w zakresie wykorzystania elektronicznych narzędzi w załatwianiu spraw urzędowych	do oszacowania	P	S	L
Opracowanie systemu wsparcia/ zachęt dla start-upów i przedsiębiorstw innowacyjnych	do oszacowania	P	S	L
Utworzenie centrum nowych technologii	do oszacowania	P	S	L
Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości	do oszacowania	P	S	L
Budowa farmy fotowoltaicznej na terenie gminy	do oszacowania	P	S	L
Montaż OZE w obiektach użyteczności publicznej	do oszacowania	P	S	L

Źródło: opracowanie własne

OSI 2. WYMIAR PRZESTRZENNY

Tabela 17 Przykładowe projekty w wymiarze przestrzennym

Nazwa kierunku działania (priorytet inwestycyjny)	Nazwa przykładowego działania	Szacunkowy koszt [zł]	Typ projektu		
			Z	RP	ZP
Cel strategiczny 4.: Zielone Kostomłoty					
Kierunek działania 4.1.: Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy w zakresie ekologii					
Przeprowadzenie zajęć o tematyce ekologicznej w placówkach oświatowych		do oszacowania	P	S	L
Przygotowanie gminnych programów wspierających w zakresie wymiany instalacji grzewczych, w zakresie urządzeń wykorzystujących energię OZE		do oszacowania	P	S	L
Utworzenie ścieżki edukacyjnej		do oszacowania	P	S	L
Kierunek działania 4.2: Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego oraz ochrona zasobów przyrodniczych					
Kompleksowa kanalizacja sanitarna Gminy Kostomłoty wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków, budową sieci wodociągowej i przebudową stacji uzdatniania wody		12.500.000	P	S	L
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków		350.000	P	S	L
Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami w gminie – usuwanie wyrobów azbestowych i odpadów rolniczych		300.000	P	S	L
Zabezpieczenie przeciwpowodziowe – prace melioracyjne na terenie gminy		250.000	P	S	L
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej		1.500.000	P	S	L
Budowa energooszczędnego oświetlenia przy drogach publicznych		500.000	P	S	L
Kierunek działania 4.3.: Poprawa estetyki Gminy					
Rewitalizacja Rynku w Kostomłotach		6.000.000	P	S	L
Przestrzenna rewitalizacja gminy w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji		do oszacowania	p	S	L

Budowa infrastruktury wodno-ściekowej	do oszacowania	P	S	L
Modernizacja oświetlenia ulicznego – wprowadzenie oświetlenia hybrydowego	do oszacowania	P	S	L
Konserwacja i rewitalizacja zabytkowych parków i terenów zielonych	do oszacowania	P	S	L
Organizacja konkursów „Zielona Gmina” i „Najpiękniejsza przestrzeń przydomowa”	do oszacowania	P	S	L
Utworzenie zielonych miejsc do rekreacji i ogródków sensorycznych (w ramach Parku Krajobrazowego w Piotrowicach)	do oszacowania	P	S	L

Źródło: opracowanie własne

OSI 3. WYMIAR SPOŁECZNY

Tabela 18 Przykładowe projekty w wymiarze społecznym

Nazwa kierunku działania (priorytet inwestycyjny)	Nazwa przykładowego działania	Szacunkowy koszt [zł]	Typ projektu		
			Z	RP	ZP
Cel strategiczny 5.: Przyjazne Kostomłoty					
Kierunek działania 5.1.: Dbłość o ochronę zdrowia mieszkańców Gminy					
Prowadzenie kampanii społecznych dotyczących problemów uzależnień		do oszacowania	P	S	L
Organizacja dyżurów psychologicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami		do oszacowania	P	S	L
Otwarcie punktu całodobowej pomocy medycznej		do oszacowania	P	S	L
Kierunek działania 5.2.: Wsparcie, integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących					
Poszerzenie funkcji Dziennego Domu „Senior+”		4.500.000	P	S	L
Wsparcie rozwoju Uniwersytetu III Wieku		do oszacowania	P	S	L
Zapewnienie dostępu dla osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej		do oszacowania	P	S	L
Modernizacja ulic, chodników i przejść pod kątem dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych		do oszacowania	P	S	L
Utworzenie grup wsparcia dla osób z problemami (przemoc, zaburzenia psychiczne, uzależnienia, depresja)		do oszacowania	P	S	L
Kierunek działania 5.3.: Poprawa warunków życia mieszkańców Kostomłotów					
Zapewnienie funkcjonowania żłobka „Wesołe Skrzaty” w Gminie Kostomłoty		6.500.000	P	S	L
Modernizacja istniejących obiektów mieszkalnych		do oszacowania	P	S	L

Cel strategiczny 6.: Profesjonalne Kostomłoty				
Kierunek działania 6.1.: Profesjonalizacja usług samorządu				
Organizacja cyklicznych spotkań kadry samorządu	do oszacowania	P	S	L
Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników samorządowych	do oszacowania	P	S	L
Cel strategiczny 7.: Aktywne Kostomłoty				
Kierunek działania 7.1.: Aktywizacja mieszkańców Gminy				
Utworzenie strefy aktywności fizycznej	do oszacowania	P	S	L
Modernizacja Sali kinowej w Gminnym Ośrodku Kultury w Kostomłotach	1.200.000	P	S	L
Budowa Centrum Kultury i Tradycji w gminie Kostomłoty	1.700.000	P	S	L
Utworzenie targowiska	do oszacowania	P	S	L
Stworzenie oferty cyklicznych imprez sportowo -rekreacyjnych	do oszacowania	P	S	L
Przebudowa infrastruktury boisk sportowych	do oszacowania	P	S	L
Organizacja przeglądów piosenek, tańców, wyrobów	do oszacowania	P	S	L
Kierunek działania 7.2.: Rozwój budownictwa społecznego				
Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców	do oszacowania	P	S	L
Organizacja szkoleń dla liderów społecznych i animatorów	do oszacowania	P	S	L
Utworzenie Uniwersytetu III wieku	do oszacowania	P	S	L
Cel strategiczny 8.: Bezpieczne Kostomłoty				
Kierunek działania 8.1.: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i odwiedzających				
Przebudowa dróg gminnych wraz z budową chodników	8.000.00	P	S	L
Budowa i modernizacja oświetlenia publicznego / ulicznego na terenie aglomeracji	do oszacowania	P	S	L

Organizacja szkoleń: Bezpieczny uczestnik ruchu pieszego i rowerowego	do oszacowania	P	S	L
Organizacja warsztatów z umiejętności samoobrony, pierwszej pomocy, bezpieczeństwa cyfrowego	do oszacowania	P	S	L
Organizacja szkoleń i warsztatów praktyczne dla poszczególnych grup zawodowych	do oszacowania	P	S	L

Źródło: opracowanie własne

Załączniki

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ OPRACOWANA NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY KOSTOMŁOTY NA LATA 2022-2030

Spis tabel

Tabela 1 Etapy prac nad Strategią	6
Tabela 2 Tryb opracowania Strategii	9
Tabela 3 Cele strategiczne oraz kierunki działania	31
Tabela 4 Wskaźniki osiągnięcia rezultatu	37
Tabela 5 Udział interesariuszy we wdrażaniu poszczególnych obszarów strategicznej interwencji na terenie Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030.....	53
Tabela 6 Jednostki odpowiedzialne za wdrożenie Strategii.....	55
Tabela 7 Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030 z celami określonymi w strategicznych dokumentach o randze krajowej i regionalnej.....	56
Tabela 8 Macierz wdrażania	57
Tabela 9 Dokumenty powiązane ze Strategią	60
Tabela 10 Jednostki odpowiedzialne	66
Tabela 11 Strategiczna Karta wyników	71
Tabela 12 Macierz wskaźników rezultatu, oddziaływania i produktu	72
Tabela 13 Rejestr ryzyk dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kostomłoty na lata 2022-2030	76
Tabela 14 Przykładowe projekty w wymiarze gospodarczym	84
Tabela 15 Przykładowe projekty w wymiarze przestrzennym	86
Tabela 16 Przykładowe projekty w wymiarze społecznym	88

Spis rysunków

Rysunek 1 – Teren Gminy Kostomłoty prezentowany w serwisie Google Maps	12
Rysunek 2– Liczba mieszkańców Gminy Kostomłoty z podziałem na płeć	23
Rysunek 3 – Potencjały Gminy Kostomłoty	26
Rysunek 4 – Logika interwencji oraz relacje pomiędzy wyzwaniami rozwojowymi i obszarami problemowymi	28
Rysunek 5 – Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kostomłoty	47
Rysunek 6 – Perspektywy Strategicznej Karty Wyników (SKW).....	68